

ETELÄ-SAVON 3. VAIHEMAAKUNTAKAAVA VASTINEET OSALLISTUMIS- JA ARVIOIN- TISUUNNITELMASTA ANNETTUIHIN LAU- SUNTOIHIN JA MIELIPITEISIIN

Etelä-Savon maakuntaliiton julkaisu 8.12.2022

*Tekninen korjaus 12.1.2023

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**

Julkaisutiedot

Julkaisija:

Etelä-Savon maakuntaliitto
Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli
email kirjaamo@esavo.fi

Kotisivu:

www.esavo.fi

Julkaisu:

ETELÄ-SAVON 3. VAIHEMAAKUNTAKAAVA VASTINEET OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITEL-
MASTA ANNETTUIHIN LAUSUNTOIHIN JA MIELIPITEISIIN

Julkaisusarjan numero [xx:xxxx]

ISBN [xxx-xxx-xxxx-xx-x] (PDF)

ISSN 1455-2930 [xxxx-xxxx]

Mikkeli 20[xx]

1. Lausunnot, muistutukset ja vastineet aloitusvaihe

1.1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä maakuntaliiton ja jäsenkuntien ilmoitustauluilla sekä maakuntaliiton internet-sivuilla 1. syyskuuta – 31. lokakuuta 2022. Nähtävillä olon aikana saatiin 1 osallisen mielipide. Maakuntaliitto pyysi lisäksi 6.9.2022 päivättyllä kirjeellä lausuntopyyntöjä jäsenkunnilta, naapuriliitoilta, sekä keskeisiltä viranomais- ja intressitahoilta. Lausunnot pyydettiin 31.10.2022 mennessä. *Lausuntoja saapui 28 kappaletta.

Etelä-Savon kunnat, Rajakunnat, Naapuriliitot, Viranomaiset ja muut

	Päivämäärä	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
<i>Etelä-Savon kunnat*</i>				
1	17.10.2022	Kangasniemen kunta	Kangasniemen kunnalla ei ole huomautettavaa Etelä-Savon maakuntaliitto laatimaan 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Kangasniemen kunta pitää hyvänä, että tulevassa 3. vaihemaakuntakaavassa otetaan huomioon mm. taajamien kehittäminen, monipaikkaisuus ja matkailun merkitys koko maakunnan osalta sekä saavutettavuus. Kangasniemen näkökulmasta on myös merkittävää, että Etelä-Savon maakunnassa selvitetään mahdollisuuksia tuuli- ja aurinkovoiman rakentamiseen, sähköverkkojen kehittäminen mukaan luettuna.	Merkitään tiedoksi.
2	20.10.2022	Enonkosken kunta	Enonkosken kunnalla ei ole huomauttamista Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.	Merkitään tiedoksi.
3	7.11.2022	Hirvensalmen kunta	Hirvensalmen kunnanhallituksella ei ole huomauttamista Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaava osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan	Merkitään tiedoksi.
4	25.10.2022	Savonlinnan kaupunki	Savonlinnan kaupungilla ei ole huomautettavaa osallistumisen järjestämiseen ja kaavamutoksen tavoitteisiin. Tavoitteita on käyty Savonlinnan osalta läpi tavoitekeskustelussa 20.1.2022. OAS:issa on hyvin kuvattu vaihemaakuntakaavan tunnistetut päivitystarpeet ja tehtävät selvitykset sekä arvio näiden aikataulusta. Läpileikkaavana teemana on ansiokkaasti esitetty ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintä. Tarkoituksena on tehdä "Siviherrakenneselvitys. Energiaselvitys. Tuulivoimaselvitys. Tavoitteellinen monipaikkaisuusselvitys ja elinvoimainen taajama selvitys. Etelä-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelma." Kun kaavatyö etenee	Merkitään tiedoksi

			<p>ilmastotavoitteet ja vaikutusten arviointi voivat näiden lisäksi liittyä myös moneen muuhun teemaan läpileikkaavana esimerkiksi myös maakunnalliseen yhteistyöhön edellä mainittujen osalta, kaupan palveluverkkoon, kiertotalouteen ja jätehuoltoon, luonnonvarojen käyttöön, tietoliikenneyhteyksiin tai sään ääri-ilmiöihin sateiden tai kuivuuden osalta. Yleensäkin koonti maakuntakaavan ilmastovaikutuksista voisi olla tarpeellinen.</p> <p>Kaupunki toivoo, että maakuntakaavan esitystapaa voitaisiin 3. vaihemaakuntakaavassa selkeyttää. Voimassa olevassa kaavassa esimerkiksi kulttuuriperintökohteiden merkintöjä ei löydy kartalta, koska nämä pääosin sisältyvät alueisiin. Myös muinaisjäännösten osalta nykyinen esitystapa ei ole selkeä. Voidaanko jatkossa maakuntakaavan kaava-aineistot tuottaa myös paikkatietopohjaisina, jolloin ne saataisiin suoraan kuntien järjestelmiin ja tulkintaepäselvyyksiä ei muodostuisi.</p>	<p>Maakuntakaavan esitystapaan ja informatiivisuuteen pyritään kiinnittämään huomiota ja mahdollisuuksien mukaan selkeyttämään. Lisäksi seurataan rakennetun ympäristön tietojärjestelmä (RYTJ) lain valmistelua ja sen mahdollisia vaikutuksia kaavan esitystapaan.</p>
5	28.11.2022	Mikkelin kaupunki	<p>Asumisen ja toimintaympäristön asiantuntijaryhmässä on perehdytty Etelä-Savon maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja lausunto on laadittu Etelä-Savon maakuntaliitosta saadun lisäajan puitteissa. (MliDno-2022-4760.)</p> <p>Lausuntonaan Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan Mikkelin kaupunki toteaa seuraavaa:</p> <p>"Tarkastelussa oleva 3. vaihemaakuntakaava (3.VMK) laaditaan koko Etelä-Savon maakunnan alueelle. 3.VMK:n laadinta on lähtenyt liikkeelle syksyllä 2021 ja on edetty systemaattisesti osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheeseen.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukainen asiakirja, jossa esitetään kaavoituksen lähtökohdat ja periaatteet sekä se, miten kaavatyo etenee ja miten kaavan valmisteluun voi osallistua sekä kuinka kaavaratkaisujen vaikutukset tullaan arvioimaan.</p> <p>OAS ottaa kaupungin näkökulmasta riittävästi huomioon valmisteluvaiheen yhteisiä tavoitteita, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (mm. liikenteen osalta) sekä maakuntastrategian ja -ohjelman toteutumista.</p> <p>3.VMK:aa ohjaavat maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on vielä tässä OAS-vaiheessa esitetty yleispiirteisesti (s. 12), mutta Mikkelin kaupungin kannalta katsottuna ne sopivat hyvin myös kaupungin maanpolitiikan ja maankäytön suunnittelun keskeisiksi tavoitteiksi. Samalla niiden voi nähdä tukevan positiivisella tavalla Mikkelin kaupungille tärkeiden elinkeinopoliittisten hankkeiden elinvoimavaikutuksia. Myös muiden 3.VMK:aan vaikuttavien ohjelmien ja tavoitteiden listaus on kattava, ja</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

		<p>onkin hyvä, että UNESCO Global Geopark Saimaan kehittämistavoitteita on kirjattu teemakohtaisiin virkistys- ja matkailun tavoitelistoihin.</p> <p>OAS-asiakirjassa esitetyt 3.VMK:n teema-kohtaiset tavoitteet voidaan luetella lyhyesti: Kehittämisperiaatteet; Keskusverkko, asuminen ja elinkeinorakenteet; Virkistys; Liikenne; Tekninen huolto ja erityisalueet; Luonnonvarat; Luonnonympäristö ja; Kulttuuriympäristö. Näiden lisäksi läpileikkävänä teemana mainitaan ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintä.</p> <p>Teemakohtaisista osista Mikkelin kaupungin osalta huomio kiinnittyy siihen, että joko 3.VMK:n tekemisen yhteydessä tai kaavan teon tuloksena laaditaan runsaasti erilaisia selvityksiä. Se lienee paras tapa taustoittaa eri asioiden vaikutuksia. On kuitenkin korostettava selvitysten vaikuttavuutta ja merkitystä – etteivät laadittavat selvitykset jäisi vain tausta-aineistoksi, vaan ne aidosti hyödyntäisivät maakunnan ja erityisesti kaupunkialueiden elinvoiman vahvistamista.</p> <p>Taajamien ja asumisen suuntautumisen osalta Mikkelin kaupunki toivoo maakuntaliitolta aktiivista keskustelua siitä, mihin suuntiin kaupunkiseudun taajamarakennetta erityisesti kaupungin lähtökohdista kehitetään. Maakuntaliitossa tunnetaan varmasti Mikkelin kaupungin kantakaupungin osayleiskaavan tavoitteet.</p> <p>Teollisuus- ja palvelualueiden (s. 16) maakunnan tasoinen tarkastelu on varmasti aiheellista ja Mikkelin kaupunki on mielellään tässä keskustelussa mukana.</p> <p>Liikenne- ja palvelualueiden kohdalla on tarkoituksenmukaista, että 3.VMK seuraa valtakunnallisia liikennejärjestelmäsuunnitelmia. Lento-, vesi- ja rataliikenteen osalta 3.VMK:n selvitys- ja luonnosvaiheessa lie-nee tarpeellista pohtia uusia ratkaisuja taloudellisten toteutusmahdollisuuksien näkökulmasta.</p> <p>Muilla osin uudet energiantuotantomuodot (mm. aurinkovoima ja mahdollisuuksien mukaan myös tuulivoima) tulevat OAS:in perusteella huolellisesti analysoitu.</p>	<p>Selvitykset laaditaan osana kaava-prosessia ja selvitykset luovat pohjaa kaavaratkaisulle. Selvitykset ovat pääosin maakuntakaavatasoisia, mutta osa selvityksistä myös toimii kuntakaavojen tausta-aineistona. Maakuntakaavan tavoitteena on vahvistaa koko Etelä-Savon elinvoimaa.</p> <p>Kaupungin kanssa järjestetään työneuvottelu kaavoituksen edetessä.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Itä-Suomen liikennestrategiaa ollaan parhaillaan päivittämässä, vastaavasti Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelman laadinta on käynnistynyt. Etelä-Savon maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on hyväksytty maakuntahallituksessa 22.3.2021, jossa on esitetty maakunnan tahotila ja tarpeet liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa on tarkoitus tarkastella ja tarvittaessa päivittää, kun valtakunnalliset tarkastelut toimintaympäristön muutoksesta liikenneverkkoon on julkaistu. Osana liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitystä voidaan pohtia liikenneverkkoon tehtävien kehittämiskohteiden taloudellisia toteutusmahdollisuuksia.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
--	--	--	--

		<p>Luonnonvarojen ja luonnonympäristön osalta OAS:in tavoitekirjaukset ovat kannatettavia. Laadinnassa olevan siniviherrakenneselvityksen roolia voi olla aiheellista tarkentaa ko. selvityksen tekemisen yhteydessä. Kaupungin kannalta voi olla pulmallista, jos siniviherrakennetarkastelu asettaa kohtuuttomia esteitä kaupunkiseudun elinkeinopoliittisten tavoitteiden vahvistamiselle. Tämä voi tulla esille esimerkiksi jo olemassa olevien teollisuusalueiden (mainittuna Ecosairila, Tusku, Tikkala, Visulahti) laajentumista koskien. Toisaalta: siniviherrakenteen tarkastelussa voidaan löytää myös maakunnan ja Mikkelin matkailua sekä asukkaiden viihtyvyyttä edistäviä elementtejä, joiden vahvistaminen on positiivista.</p> <p>Kulttuuriympäristön keskeisenä pohdintana lienee se, että on ymmärrettävä mitä "ympäristöllä" tarkoitetaan. Ympäristö "on sitä, mikä ympäröi meitä." Näin ollen rakennetun kulttuuriympäristön tarkastelussa vain pitäytyminen tiettyjen vuosikymmenten rakennusperintöön tai -kohteisiin ei ole riittävää. On nähtävä kokonaisuuksia ja mahdolliset liialliset suojelupyrimykset voivat olla kaupunkien elinvoimaa hidastavia seikkoja. Luonnollisesti arvokkaiden RKY-kohteiden sekä arkeologisten kohteiden korostaminen 3.VMK:ssa on tarpeen.</p> <p>3.VMK:n vaikutusten arvioinnin osalta OAS:ssa pitäydytään varsin tavanomaisessa jaotellussa (s. 21; MRL 1 §) – valittu toimintamalli on perusteltu ja tarkoituksenmukainen. Se, pidetäänkö sivun 21 listausta (1–6) tärkeysjärjestyslistauksena jää lukijan pohdittavaksi. 3.VMK:n tullessa voimaan, vuosina 2025–2026, elinkeinoelämän tarpeiden huomioiminen on vielä nykyistä tärkeämpää. Ihmisten elinympäristön ja vaikkapa maa- ja kallioperän kysymykset ovat paljon pysyvämpiä tulevaisuudessa.</p> <p>Kaavoitusprosessin eteneminen sekä 3.VMK:aan osallisten esittäminen on tehty harkiten. Prosessin kulku on kuvattu riittäväällä tarkkuudella ja eri vaiheiden sisällöt on esitetty riittäväällä tarkkuudella. Mikkelin kaupunki huomauttaa vain siitä, josta oli jo edellä maininta, että kaupunki osallistuu mieluusti keskusteluihin, jotka liittyvät kaupunkiseudun elinvoimaisuuden kehittämistä koskeviin kaavateknisiin asioihin.</p> <p>Osallistuminen, vuorovaikutus ja ohjaus -osat antavat hyvät lähtökohdat 3.VMK:n laadinnalle ja toteutukselle. Niiden osalta kaupungilla ei ole huomautettava tässä vaiheessa.</p> <p>Muilta osin Mikkelin kaupungilla ei ole enempää huomauttamista Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Kaupunki toivoo maakuntaliitolta aktiivista viestimistä Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan</p>	<p>Siniviherrakenneselvitys kattaa siniviherrakenteen monimuotoisuuden ydinalueet, yhteydet ja kriittiset yhteystarpeet sekä ekosysteemipalvelujen ydinalueet maa- ja vesialueilla. Selvityksessä huomioidaan Etelä-Savon maakunnan lisäksi myös merkittävät ylimaakunnalliset alueet sekä yhteydet. Pääpaino on maakunnallisesti, ylimaakunnallisesti ja valtakunnallisesti tärkeissä yhteyksissä. Selvitys otetaan huomioon maakuntakaavan laadinnassa mm. yhteensovitamalla eri maankäyttötarpeita, varsinaisten viheryhteyksimerkintöjen tarpeellisuutta ei ole päätetty.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Numerointi ei viittaa tärkeysjärjestykseen, vaan numerointi tulee maankäyttö- ja rakennusasetuksesta (MRA 1 § Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa).</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
--	--	--	--

			etenemisestä ja hyvää vuoropuhelua maakunnan pääkaupungin kanssa.”	
Rajakunnat				
6	20.9.2022	Hartolan kunta	Hartolan kunta ei anna lausuntoa Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.	Merkitään tiedoksi.
7	3.10.2022	Kiteen kaupunki	Kiteen kaupunki lausuu asiasta seuraavasti: Etelä-Savon 3.vaihemaakuntakaavan tulisi ohjata maankäyttöä siten, että turvataan Puruveden ja sen valuma-alueen ekologisen tilan säilyminen ja parantuminen, jolloin mahdollistetaan myös mm. alueen virkistys- ja taloudellisten arvojen kehittyminen.	Huomioidaan vesistövaikutukset maakuntakaavan laadinnassa ja vaikutusten arvioinnissa.
8	25.10.2022	Kouvolan kaupunki	Kouvolan kannalta olennaisia maakuntasuunnittelun tasolla huomioitavia asioita ovat mm. virkistykseen ja ekologiin yhteyksiin liittyvät viheryhteystarpeet, puolustusvoimien toimintaedellytyksien turvaaminen sekä maantie- ja raideliikenteen yhteyksien turvaaminen ja kehittäminen. Kouvolan kaupunki pyytää Etelä-Savon maakuntaliittoa huomioimaan kaavasunnittelussa em. Kouvolan kannalta tärkeät ylikunnalliset ja ylimaakunnalliset seikat.	Lausunnossa mainitut ylikunnalliset ja maakunnalliset seikat huomioidaan maakuntakaavassa.
Naapuriliitot				
9	10.10.2022	Päijät-Hämeen liitto	<p>Päijät-Hämeen edunvalvonnassa liikenneyhteyksien kehittämisen kärkänä on tehokkaat yhteydet Itä-Suomeen, Lahden oikoradan jatkaminen Lahdesta Heinolan kautta Mikkeliin sekä Savon ja Karjalan ratojen nopeuttaminen.</p> <p>Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan tavoitteena on edistää Etelä-Savon maakuntastrategian toteutumista, jonka maakuntavaltuusto on hyväksynyt 19 § 25.11.2020. Strategiassa on raideyhteyden osalta seuraava kirjaus: ”Myös raideyhteydet pääkaupunkiseudulle ovat kehittyneet ja näköpiirissä ovat entistä nopeammat raideyhteydet Kouvola-Porvoo rataoikaisun suunnitelmien valmistumisen myötä.”</p> <p>Strategian hyväksymisen yhteydessä Etelä-Savon maakuntavaltuusto kokouksessaan linjasi, ettei Lahti-Heinola-Mikkeli oikorata kuulu maakunnan edunvalvonta-asioihin.</p> <p>Päijät-Hämeen liitto esittää, että molempien maakuntien voimassa olevissa maakuntakaavoissa esitettyä Lahti-Heinola-Mikkeli ratayhteyttä ei poistettaisi Etelä-Savon 3 vaihemaakuntakaavassa ilman perusteellista kustannus - hyöty kannattavuusarviointia. Esitämme, että Etelä-Savon ja Päijät-Hämeen liitot kävisivät neuvotteluja ratayhteydestä 3. vaihemaakuntakaavan valmistelun yhteydessä.</p>	<p>Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010) on sanottu mm. ”<i>Helsinki – Pietari -akseli on todennäköisesti yksi rautatieliikenteen päävirroista tulevaisuudessa. Sen linjaaminen vaikuttaa koko maan rautatieliikenteen kehittämiseen. Myös Lahti – Mikkeli -oikoratavaraus ja sen tarve kytkeytyvät Helsinki – Pietari -ratalinjaukseen. Radat muodostavat valtakunnallisen verkon, joka rakentuu yksittäisistä rataosista.</i></p> <p><i>Nykyisessä suunnittelutilanteessa ei ole perusteita riittävän kokonaisvaltaisesti arvioida Helsinki-Pietari akselin ja koko maan rautatieliikenteen kehittämistarpeita ja niihin liittyviä valintoja, ei myöskään Lahti-Mikkeli -oikoratavaruksen osalta. Eri vaihtoehdot on syytä pitää avoimena kunnes selvitykset, suunnittelutilanne ja poliittinen päätöksenteko etenevät. On tarkoituksenmukaista, ettei Lahti – Mikkeli - oikoratavarausta käsitellä varauksena lainkaan tässä maakuntakaavassa. Tämä merkitsee sitä, että seutukaava jätetään Lahti – Mikkeli -oikoratavaruksen osalta voimaan. Oikoratavarausta käsitellään aikanaan erillisellä vaihemaakuntakaavalla.”</i></p> <p>Em. seutukaavassa oleva Oikorata -ratalinjaus perustuu vuonna 1995 Savonrata -projektin tekemään selvitykseen Ratakäytävä ja ympäristöselvitykset välillä Lahti-Mikkeli-Pieksämäki sekä VR:n laatimaan ympäristöselvitykseen</p>

			<p>Liikenteen osalta Päijät-Hämeen liitto kiinnittää huomiota myös 3.vaihemaakunta-kaavassa tunnistettuun tarpeeseen tarkistaa Saimaan syväväylän meriyhteyden merkintää. Tarkistuksella voi olla iso vaikutus Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2014 toteutumiselle, jossa on osoitettu syväväylä Mäntyharjun suunnasta Heinolaan ja siitä edelleen Kymenlaaksoon.</p> <p>Lahden kaupunkiseutusunnitelmaa ja Päijät-Hämeen rakennemallia varten laadittiin viherverkostotarkastelu. Selvityksessä tunnistettiin luonnon ydinalueita sekä niiden välisiä viheryhteyksiä. Osa ydinalueista sijoittuu maakunnan rajalle ja osa yhteystarpeista on ylimaakunnallisia. Päijät-Hämeen liitto laatii parhaillaan tuulivoimaselvitystä. Selvityksen pohjalta valitaan tuulivoimatuotantoalueet päivitettävään kokonaismaakuntakaavaan. Kaavaprosessi on tavoitteena käynnistää vuonna 2023. Tuulivoimateeman osalta Päijät-Hämeen liitto esittää yhteistyötä ja keskustelua kaavaprosessien edetessä.”</p>	<p>oikorata Lahti-Heinola-Mikkeli; Ratalinja valinta. VR:n selvitys on rakennuslain 3 §:n mukainen "erityinen selvitys ympäristövaikutuksista".</p> <p>Kaavaprosessin aikana raideliikenteen kokonaisuutta tarkastellaan ja laaditaan tarvittavat selvitykset. Oikorata-linjauksesta käydään kaavaprosessin aikana neuvotteluja sidosryhmien kanssa, mukaan lukien Päijät-Hämeen liitto.</p> <p>Ko. kirjaus liittyy ns. Mäntyharjun kanavavaraukseen, joka on osoitettu vaihtoehtoisena yhteytenä Suomenlahdelle. Olemassa olevaan Saimaan syväväylän sijaintiin ei kaavaprosessin aikana ole tarpeen tehdä muutoksia.</p> <p>Kaavaprosessin edetessä huomioidaan Päijät-Hämeen liiton laittamat selvitykset sekä käydään keskustelua em. asioista.</p>
10	21.10.2022	Etelä-Karjalan liitto	OAS:ssa on tuotu esiin MRL 63 §:n mukaisesti tiedot kaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä, sekä vaikutusten arvioinnista. Etelä-Karjalan liitolla ei ole huomauttamista OAS:sta.	Merkitään tiedoksi.
11	21.10.2022	Kymenlaakson liitto	Kymenlaakson liitolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.	Merkitään tiedoksi.
12	31.10.2022	Keski-Suomen liiton lausunto	<p>Keski-Suomen liitto toteaa lausuntonaan, että Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan muutostarpeet liittyvät ajankohtaisiin ja tärkeisiin teemoihin, joista käydään keskustelua myös muissa maakunnissa. Keski-Suomessa on parhaillaan käynnissä maakuntakaavan päivistytyö, missä niin ikään tarkastellaan seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon sekä saavutettavuuden kehittämistarpeita. Keski-Suomessa maakuntakaavatyössä ollaan menossa ehdotusvaiheen valmistelussa. Erityisesti tuulivoimaan liittyen voi muodostua myös ylimaakunnallisia vaikutuksia ja yhteensovittamisen tarvetta.</p> <p>Keski-Suomen liitto seuraa mielenkiinnolla Etelä-Savon maakuntakaavatyön etenemistä ja toivoo hyvän yhteistyön jatkuvan. Tarvittaessa voidaan käydä tarkempaa vuoropuhelua tai järjestää työneuvottelu</p>	Kaavaprosessin edetessä huomioidaan Keski-Suomen liiton vireillä oleva maakuntakaava sekä tarvittaessa käydään keskustelua yhteensovittamista vaativista asioista.

			mahdollisista yhteensovitusta vaativista asioista.	
13	31.10.2022	Pohjois-Karjala maakuntaliitto	<p>Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toteaa lausuntonaan kaavaehdotuksesta seuraavaa.</p> <p>Pohjois-Karjalassa ollaan samalla tavalla päivittämässä maankäyttökysymyksiä vaihemaakuntakaavan pohjalta, mutta Etelä-Savon maakuntakaavasta poiketen tällä hetkellä pienempinä teemallisina kokonaisuuksina. Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe on kuulutettu syyskuussa voimaan valituksesta huolimatta, ja 2. vaihe on käynnissä luonnosvaiheessa. Parasta aikaa pohditaan lisäksi 3. vaiheen käynnistämistä, jossa kaavassa tulisi todennäköisesti olemaan monia samoja teemoja kuin Etelä-Savon käynnissä olevassa vaihemaakuntakaavassa. Yhteensovittamista on tehty ja tehdään erinomaisesti maakuntien välillä eri maankäyttökysymyksissä.</p> <p>Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pitää Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa hyvin laadittuna, ja kaikki keskeiset asiat sisällytettynä.</p>	Merkitään tiedoksi
<i>Viranomaiset ja muut</i>				
14	14.10.2022	Etelä-Savon pelastuslaitos	<p>Etelä-Savon pelastuslaitos kiittää, että pelastustoimi on huomioitu maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja mahdollisuudesta lausua suunnitelmasta.</p> <p>Pelastuslaitos haluaa olla aktiivisena ja ennakoivana toimijana mukana yhteistyössä 3.vaiheen maakuntakaavoitusprosessissa. Toivomme että meidät huomioidaan prosessiin mukaan etupainotteisesti työn aikana.</p> <p>Etelä-Savon 3.vaiheen maakuntakaavoituksen tavoitteissa on monia kokonaisuuksia, joilla on vaikutusta tulevaisuudessa muun muassa alueelliseen riskinarvioon, pelastustoimen riskianalyysiin, pelastuslaitoksen toimintavalmiuteen ja resurssihin alueellisesti sekä onnettomuuksien ehkäisytyön painopisteisiin. Pelastuslaitoksen näkökulmasta keskeisimpiä edellä mainittuihin vaikuttavia teemoja kaavoituksessa ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - taajamien kehittäminen - Saimaa Geopark ja alueelliset virkistys-aluekokonaisuudet - alueellinen matkailuselvitys, retkisatamat sekä melonta-, keltkailu- ja retkeilyreitit - teollisuus- ja varastoalueet sekä linjattavat Seveso-kohteiden alueet - alueelliset tieverkoston linjaukset ja rataverkoston kehittämistarpeet - vesiväylät ja Saimaan syväväylän mahdollisen meritieyhteyden kehittäminen - lentoliikenteen kehittämistarpeet maakunnassa 	Merkitään tiedoksi. Etelä-Savon pelastuslaitos on osallisena mukana kaavaprosessissa.

			<ul style="list-style-type: none"> - alueelliset tuuli- ja aurinkovoimaselvitykset ja niille osoitettavat alueet jatkossa - puu- ja biotermiinaalit, uittopaikat ja niiden alueet myös huoltovarmuuden näkökulmasta - huoltovarmuuden tarkastelu liikenteen ja energian osalta - jätteenkäsittelyalueet, muut teknisen huollon alueet ja sähköverkon kehitystarpeet - pohjavesialueiden luokitukset sekä turvetuotantoalueiden uusien käyttötarkoitusten osoittaminen. 	
15	14.10.2022	Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy	<p>Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy näkee esitetyn 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman esitetyiltä toimenpiteiltään riittävänä ja oikeansuuntaisena. Täten pyydämme tulevassa valmisteluvaiheessa huomioimaan seuraavat seikat:</p> <p>Suomen kasvihuonekaasupäästöistä kolme neljännestä aiheutuu energian tuotannosta sen eri muodoissa. Vihreää siirtymää nopeuttavat puhtaat energiainvestoinnit ovat Etelä-Savossa käynnistyneet hitaasti ja vihreän energian investointeja on tulevaisuudessa kyettävä nopeuttamaan.</p> <p>Tämän hetken käytännön ratkaisuna puhutaan eritoten tuulivoimasta, aurinkovoimasta, lämpövarastoista, puu- ja bioenergiasta, sähkövarastoista ja maalämmöstä.</p> <p>Viimeisin tuulivoimaselvitys on kehitysyrityksen tietojen mukaan laadittu maakuntakaavan laadinnan osana vuonna 2016. Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy näkee hyvänä, että tuulivoimaselvitys päivitetään vuoden 2022 tiedoilla siten, että maakuntakaavassa kyettäisiin osoittamaan uusia alueita tuulivoimatuotantoon.</p> <p>Tulevaisuuden kestävästi energiantuotannon kannalta tavoitteeksi olisi asetettava useiden uusien tuulipuistojen perustaminen maakunnan alueelle.</p> <p>Osana vihreää siirtymää turpeen käyttöä on ajettu nopeasti alas. Tilanne on johtanut siihen, että useita turvetuotantoalueita poistuu käytöstä ennen näiden varsinaisten ympäristölupien päättymistä. Turvetuotantoalueet ovat tulevaisuuden aurinkovoimatuotannon kannalta potentiaalisia alueita, jos alueen maapohjassa on riittävä kantavuus ja jos alueen vedenkuljetus on riittävällä tavalla järjestetty. Lisäksi alueen on oltava helposti liitettävissä siirtoverkkoon. Aurinkovoimaselvitysten osana pyydetään huomioimaan käytöstä poistuvat turvesuoalueet mahdollisina tulevaisuuden aurinkoenergiatuotannon alueina. Tarkastelussa tulisi huomioida sähkölinjojen sijainnin lisäksi siirtoasemien sijainti sekä nykyisen sähköverkon vapaana oleva siirtokapasiteetti tuotantoalueittain.</p> <p>Tulevaisuuden energiaratkaisuna toivotaan maakuntakaavan päivityksessä huomioitavan vetytalous erityisesti niissä</p>	<p>Etelä-Savon maakuntaliitossa on parhaillaan käynnissä tuulivoimaselvitys, jonka tavoitteena on osoittaa uusia tuulivoima-alueita maakuntakaavassa. Ko. selvitys osaltaan myös linkitetään myöhemmin laadittavan energiastategian kanssa. Maakuntaliitossa myös selvitetään vuoden 2023 aikana muiden energiamuotojen vaatimia maakuntakaavavarakuita.</p> <p>Maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman teemakohtaisissa tavoitteissa on tunnistettu tarve tarkastella 2. vaihemaakuntakaavan turvetuotantoalueiden poistamista tai alueiden uudelleen osoittamista muihin käyttötarkoituksiin, esimerkiksi aurinkoenergiatuotannon alueeksi.</p> <p>Maakuntaliitossa on tunnistettu verkon siirtokapasiteetin kasvattaminen tulevaisuudessa ja ko. asiasta käydään tiivistä vuoropuhelua kantaverkkoyhtiö Fingrid Oy:n kanssa, joka on myös kaavan osallinen.</p>

			<p>liikenteellisissä solmukohtissa, joissa kulkee suuri määrä henkilö- ja rahtiliikennettä. Edelleen vetytalous tulisi huomioida eritoten niillä (kaupunki)alueilla, joille suunnitellaan vihreän energian investointeja ja joilla sijaitsee valmis kaukolämpöverkko.</p> <p>Ylipäätään yhtenä tulevaisuuden tavoitteena olisi tarkasteltava maakunnan energiaomavaraisuuden kasvattamista.</p> <p>Teollisuusalueiden osalta on viime aikoina havaittu kasvanutta kysyntää suurille, yli 100 hehtaaria käsittävälle teollisen toiminnan tonteille. Näiden mahdollisen huomiointin osalta toimii maankäyttöjohtaja.</p> <p>Maakuntakaavassa toivotaan huomioitavan Luonterin ja Yöveden järvialueet, jotka ovat alueellisesti merkittäviä matkailu- ja virkistysalueita. Alueilla vallitseva luontotyyppien, lajien ja niiden elinympäristöjen tila on pyrittävä säilyttämään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys. Uusien teknologioiden avulla on pyrittävä edelleen vähentämään näille alueille ihmisen toiminnasta kohdistuvaa pisteuormitusta.</p>	<p>Käsitellään osana energiasta, joka laaditaan kaavan kanssa rinnan ja josta saadaan myös energian tuotantoon liittyville aluevarauksille raami.</p> <p>Maakuntakaavan tueksi valmistellaan energiaselvitys ja energiastrategia, joissa energiaomavaraisuuden kasvattaminen on avainkysymys.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Saimaan järvialueet otetaan huomioon kehittämällä nykyisen maakuntakaavan matkailun painopistealue -merkintää. Merkintä on kehittämisperiaatteen mukainen, joka kattaa nykyisellään kaikki järvimatkailun kehittämisaalueet. Merkintä on kuitenkin koettu epäselväksi ja merkinnän informatiivisuuteen tullaan kiinnittämään jatkossa huomiota. Vesistövaikutukset voidaan ottaa huomioon mm. kehittämällä kaavamääräyksiä.</p>
16	20.10.2022	1. Logistiikkaryhmittymän puolustusvoimien lausunto	<p>Puolustusvoimat on osallinen Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan laatimisessa, osallistuu kaavan valmisteluun sekä antaa lausunnon kaavan valmisteluvaiheen aiheistosta. Puolustusvoimilla alueidenkäyttöön liittyvästä edunvalvonnasta Etelä-Savon alueella vastaa 1. Logistiikkaryhmittymä. Puolustushallinnon lausunnon maakuntakaavan ehdotuksesta antaa puolustusministeriö.</p> <p>Viitaten osallistumis- ja arviointisuunnitelman lukuun 2.2 maakuntakaavan oikeusvaikutuksista ja sisältövaatimuksista Puolustusvoimat muistuttaa, että maankäyttö- ja rakennuslain 4 a §:n mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden edellyttämät kehittämistarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä. Maakuntakaavan laadinnassa huomioidaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka lisäksi edellyttävät Puolustusvoimien tarpeiden huomioimista sekä kehittämisedellytysten ja toimintamahdollisuuksien turvaamista.</p> <p>Alueidenkäytön suunnittelussa tulee huomioida rajoitteet, joita Puolustusvoimien toiminnasta aiheutuu Puolustusvoimien käytössä olevien alueiden ulkopuolelle. Puolustusvoimat esittää, että vaihemaakuntakaavassa tehdään tarvittavilta osin päivityksiä puolustusvoimien melualueisiin</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman teemakohtaisissa tavoitteissa on tunnistettu päivitystarve Puhkajärven ampuma-alueen suojavyöhykkeen osalta (perustuu puolustusvoimien kanssa keväällä 2021 käytyyn keskusteluun).</p>

			<p>ja suojavyöhykkeisiin sekä Puolustusvoimien aluevarausmerkintöihin (EP / EAH).</p> <p>Puolustusvoimien alueita koskevat kaavamerkinnot on tarpeen käsitellä erillisessä neuvottelussa Puolustusvoimien toiminnalle aiheutuvien vaikutusten tunnistamiseksi. Lisäksi mm. tuulivoima-alueita suunniteltaessa on huomioitava maanpuolustuksen tarpeet.</p>	<p>Kaavaluonnoksessa huomioidaan tarvittavat päivitykset.</p> <p>Kaavaprosessin edetessä käydään neuvotteluja puolustusvoimien kanssa.</p>
17	21.10.2022	Museovirasto	<p>Etelä-Savon liitto on pyytänyt Museovirastolta lausuntoa Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Maakuntakaavassa täydennetään ja päivitetään Etelä-Savon voimassa olevia maakuntakaavoja eri maankäyttömuotojen osalta. Museovirasto lausuu osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa.</p> <p>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen hillintä on perustellusti vaihemaakuntakaavan läpileikkaava teema. Oikeilla toimenpiteillä voidaan edistää myös kulttuuriympäristöjen kestävyyttä.</p> <p>Taajamien osalta on tarkoitus päivittää aluerakenneselvitys ja laatia elinvoimainen taajamaselvitys. Taajamien kehittämisessä kulttuuriympäristö tulee nähdä voimavarana. Etelä-Savon taajamien alueille sijoituu lukuisia niiden jatkuvuutta ja elinvoimaisuutta ylläpitäviä kulttuuriympäristön kohteita ja alueita. Esimerkiksi valtaosassa eli kymmenessä kuntakeskuksessa on valtakunnallisesti merkittäviksi luokiteltuja rakennetun kulttuuriympäristön kohteita (Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pieksämäki, Puumala, Savonlinna, Sulkava).</p> <p>Matkailun teeman toimenpiteissä on tarkoitus päivittää kaavamerkinnot Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston kohdalla. Kulttuuriympäristöjen tavoitettavuutta ja näkyvyyttä matkailussa on tarpeen yleensäkin edistää. Hyvän tiedollisen lähtöaineiston tarjoavat varsinkin Etelä-Savon kulttuuriperintötietokanta ESKU (maakunnallinen rakennusperintö) ja Museoviraston muinaisjäännösrekisteri (esimerkiksi Salpalinjan kohteet).</p> <p>Kulttuuriympäristön teemassa on tarkoitus päivittää maakuntakaavaan valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet vuonna 2021 tehdyn päätöksen mukaisesti. Lisäksi Etelä-Savossa tehty, julkisiin rakennuksiin painottuvan modernin aikakauden (1960–1990-luku) inventoinnin tulokset on tarkoitus ottaa huomioon maakuntakaavassa, mikä edellyttää vielä arvottamisen loppuunsaattamista. Modernin rakennusperinnön lisääminen tuo kaivatun tarkastelun maakuntakaavaan ja selkeyttää kohteiden huomioon ottamista yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa.</p> <p>Maakuntakaavaan on tarkoitus lisätä valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Riihisaari - Savonlinnan museo ja Museovirasto ovat kaavan</p>

			<p>kohteet (VARK), joiden arvottamishankkeen Museovirasto käynnisti vuonna 2019. Työ on vielä kesken. Kohteet tuovat merkittävän lisän maakuntakaavan sisältämään informaatioon ja sen ohjausvaikutukseen. Kaavamerkinnästä ja sen määräyksen sisällöstä tulee kuulla Riihisaari - Savonlinnan museota ja Museovirastoa.</p> <p>Maankäyttöön olennaisesti vaikuttavien alateemojen osalta, kuten teollisuus- ja varastoalueet, tieverkosto, rataverkosto, vesiväylät, tuulivoima, maa- ja kallio- ja kivialueiden ottoalueet sekä kaivosalueet, on eduksi jo vaihemaakuntakaavassa tunnistaa olennaiset kulttuuriympäristövaikutusten selvitystarpeet. Alueiden käytön ja hankkeiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varautua riittäviin selvityksiin. Arkeologisen kulttuuriperinnön ja rakennetun kulttuuriympäristön selvitystarpeista tulee kuulla Riihisaari - Savonlinnan museota.</p>	<p>osallisia ja osallisia kuullaan kaavaprosessin edetessä.</p> <p>Riihisaari - Savonlinnan museo ja Museovirasto ovat kaavan osallisia ja osallisia kuullaan kaavaprosessin edetessä.</p>
18	27.10.2022	Metsähallitus	<p>Metsähallitus on tutustunut osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja lausuu seuraavaa:</p> <p>Metsähallitus pitää hyvänä, että Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavassa täydennetään ja päivitetään voimassa olevien maakuntakaavojen maankäyttömuotoja tulevaisuuden tarpeet huomioiden.</p> <p>Metsähallituksen näkemyksen mukaan Venäjän hyökkäyksellä Ukrainaan on kauaskantoisia vaikutuksia. Venäjän hyökkäyssodan johdosta maakunnan toimintaympäristössä on tapahtunut muutoksia, jotka tulee nykyistä painokkaammin ottaa huomioon osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja vaihemaakuntakaavan jatko-työssä. Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset asettavat aiempaa suuremmat vaatimukset omavaraisuudelle ja huoltovarmuudelle. Metsähallitus näkee, että on entistä tärkeämpää parantaa metsäbiotalouden toimintaedellytyksiä mikä edelleen vahvistaa kotimaisen metsä- ja energiasektorin tuotantomahdollisuuksia.</p> <p>Maakuntakaavojen tunnistetut päivitystarpeet mm. maa- ja metsätalousalueet, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta on myös Metsähallituksessa todettu nykyisellään ongelmalliseksi alueiden rakennusoikeuden käytön, sekä erä- ja luontomatkailun kehittämisen suhteen maakuntakaavamääräysten tulkinnan vuoksi. MU-alueiden osalta on hyvä tarkastella rajausten ajantasaisuus ja mahdolliset päivitystarpeet. Merkinnän ei tulisi rajoittaa alueiden maa- ja metsätaloudellista käyttöä, eikä estää alueiden kehittämistä ja rakennusoikeuden hyödyntämistä.</p> <p>Etelä-Savon maakunnan alueelle on perustettu ympäristöministeriön (205/2019) ja valtioneuvoston (204/2019) asetuksella luonnonsuojelualueita.</p>	<p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tunnistettu merkittävimmiksi päivitystarpeiksi, jotka vaativat myös lisäselvitysten laatimista, huoltovarmuuden turvaaminen sekä energiatuotantoon liittyvät kysymykset. Nämä huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.</p> <p>Etelä-Savon maakuntakaavan tausta-aineistoksi on valmistu- massa Etelä-Savon sini-viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvitys, jonka pohjalta voidaan arvioida myös MU-alueiden merkitystä, rajausta ja maankäyttöä osana viherrakennetta. Nykyinenkään merkintä ei estä alueen metsätaloutta tai rakennusoikeuden hyödyntämistä.</p> <p>Maakuntakaavaa päivitetään perustettujen luonnonsuojelualueiden osalta.</p>

		<p>Laajimpia kokonaisuuksia ovat Hirvensalmen ja Kangasniemen kunnissa sijaitseva Puulaveden luonnonsuojelualue ja Savonlinnan ja Heinäveden kunnissa sijaitseva Kakonsalon luonnonsuojelualue.</p> <p>Etelä-Savon alueella sijaitsevien Natura 2000 -alueiden osalta Metsähallituksen Luontopalvelut toimii yhtenä haltijaviranomaisena. Luontopalvelut vastaavat erittäin uhanalaisen saimaannorpan kannan seurannasta ja suojelun edistämisestä. Syksystä 2022 eteenpäin saimaannorpan pesä- ja makuupaikkahavaintojen luovutuspyynnöt viranomaiskäyttöön tehdään Laji.fi -sivuston viranomaisportaalista (https://laji.fi/about/4306). Luovutuspyynnön mm. erilaisten hankkeiden vaikutusten arviointia varten voi tehdä myös sivuston aineistopyynnöt palvelun kautta (https://laji.fi/about/1890).</p> <p>METSO eli Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman lisäksi kaavatyössä tulisi huomioida Helmi-elinympäristöohjelma 2021-2030. Ohjelma vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta ja turvaa luonnon tarjoamia elintärkeitä ekosysteemipalveluja.</p> <p>Muilta osin Metsähallituksella ei ole lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.</p> <p>Metsähallitus pyytää, että lausuntoon lähetetään vastine sähköpostiosoitteeseen kirjaamo@metsa.fi.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Lisätään Helmi-elinympäristöohjelma kaavan tausta-aineistoihin.</p> <p>Vastine lähetetään kirjaamoon pyynnön mukaisesti.</p>
19	MTK-Etelä-Savo ja MTK Metsänomistajat	<p>MTK-Etelä-Savo ja MTK Metsänomistajat kiittävät mahdollisuudesta lausua Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.</p> <p>Maakuntakaavaprosessiin kuuluu laatia MRL 63 § mukaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). Suunnitelmassa tulee esittää kaavoituksen lähtökohdat ja periaatteet sekä se, miten kaavatyö etenee ja miten kaavan valmisteluun voi osallistua sekä kuinka kaavaratkaisujen vaikutukset tullaan arvioimaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään ja päivitetään koko kaavaprosessin ajan. Arviointisuunnitelman on asiallisesti laadittu ja täyttää sille asetettuja vaatimuksia.</p> <p>Tietyiltä osin kaavaan tehtävät selvitykset ovat vielä kesken tai aloittamatta ja vaikutusten arviointiin tulee kiinnittää enemmän huomiota sekä vuorovaikutusta maanomistajien kanssa lisätä.</p> <p>Lausunnonantajat haluavat lisäksi kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin ja toivovat niitä otettavan huomioon OAS:n täydennettäväksi ja päivitettäväksi sekä kaavan jatkovalmisteluissa.</p>	<p>Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavatyön osana suunnitteluprosessia ja sen tuloksia hyödynnetään suunnitteluratkaisun kehittämisessä. Näin ollen todetut vaikutukset vaikuttavat välittömästi tehtäviin suunnitteluratkaisuihin.</p>

		<p>Tavoitteiden laadinta yhteistyössä</p> <p>Maakuntakaava laaditaan yleispiirteisenä alueidenkäytön suunnitelmana. Kaikki vaihemaakuntakaavan tavoitteet ja maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat jollain tapaa maa- ja metsätalouden harjoittajia ja heidän omaisuuttaan. Huomi-onarvoista on, että maa- ja metsätaloudella on näihin tavoitteisiin nähden positiivisia vaikutuksia. Maa- ja metsätalous onkin nähtävä mahdollisuutena ja ratkaisuna, ei toimialoina joiden toimintaa on kaavalla tai kaavamääräyksillä tarve rajoittaa. Sen myötä tehtävien kaavaratkaisujen ja -määräyksiä tulee olla maanomistajan omaisuudenkäyttöä mahdollistavia ja elinkeinoja edistäviä. Tämä on myös kaavaa ohjaavan maakuntastrategian tavoitteiden mukaista.</p> <p>OAS olisi lisäksi hyvä kirjata metsä- ja energiateollisuuden investointeja edistäviä tavoitteita. Myöskin infran ja logistisen saavutettavuuden osalta näkökulmaa on laajennettava koskemaan alempiasteista tiEVERKkoa.</p> <p>Suunnitelmassa todetaan, että kaavan merkittävimiksi päivitystarpeiksi, jotka vaativat myös lisäselvitysten laatimista, on tunnistettu luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintä, huoltovarmuus sekä energiantuotantoon liittyvät kysymykset. MRL 28.3 §:n mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota myös maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Maa- ja metsätalous ovat merkittäviä elinkeinoja Etelä-Savon elinvoimalle. Ne ovat myös maakuntastrategian kärkiä. Etenkin metsätalousvaltaisena alueena metsien merkitys elinvoimaisuustekijänä korostuu ja kaavaratkaisuilla metsien käyttöä tulee edistää.</p> <p>Huoltovarmuuden osalta tarkastelu jää suppeaksi sen keskittyessä ainoastaan liikenteeseen, saavutettavuuteen ja energiaan. Näiden lisäksi huoltovarmuustarkastelu on ulotettava maa- ja metsätalouteen, jotka ovat huoltovarmuuden kannalta oleellisessa asemassa. Maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten turvaaminen ja edistäminen tulee olla sekä huoltovarmuuden näkökulmasta että Etelä-Savon maakuntastrategian tavoitteiden perusteella vaihe-maakuntakaavan keskeisenä tavoitteena.</p> <p>Maakuntastrategia ja -ohjelma</p> <p>Maakuntastrategian kärjet kuvaavat hyvin maakunnan ominaisuuksia ja vahvuuksia, metsä, vesi, ruoka. Lisäksi korostetaan elinkeinojen kasvun mahdollistamista näistä omista vahvuuksista ja luonnonvarojen kestävästä käytöstä sekä elinvoiman lisäämistä. Maakuntakaavalla osaltaan toteutetaan maakuntastrategian tavoitteita.</p>	<p>Maakuntakaavassa sovitaan yhteen erilaisia maankäyttötarpeita. Minkään elinkeinon harjoittamismahdollisuuksia ei ole tarkoitus rajoittaa ja mahdolliset ristiriidat pyritään ratkaisemaan kaavaprosessin aikana.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman teemakohtaisissa tavoitteissa on sanottu, että tutkitaan mahdollisuutta muuttaa tieverkoston merkintätapaa edunvalvonnan painottamiseksi, tässä yhteydessä pohditaan myös alempiasteisen tieverkon merkitsemistapaa.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa luvussa 4 on käyty läpi maakuntakaavan laadinnan tavoitteet. Alaluvussa 4.3 on mainittu maakuntastrategia ja -ohjelma, joiden kautta nimenomaan painottuu maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset.</p> <p>Maakuntakaavalla voidaan omalta osaltaan vaikuttaa maa- ja metsätalouden edistämiseen ja huoltovarmuuteen esim. kaavamääräyksiin, vaikka varsinaisia kaavoitustai aluevarauksia maa- ja metsätalouden osalta ei ole nousut sidosryhmäkeskusteluissa esille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään huoltovarmuuden osalta siten, että se kattaa myös maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset.</p> <p>Maakuntakaavaprosessissa sidosryhmät osallistetaan kaavan laadintaan ja sidosryhmiltä toivotaan aktiivista tulevaisuusorientoitunutta otetta työskentelyyn, jotta</p>
--	--	--	---

		<p>Tämän tulee näkyä myös vahvasti maakuntakaavassa maa- ja metsäelinkeinoja mahdollistavana ja kilpailukykyä tukevana kaavaratkaisuina.</p> <p>Maakunnalla on hiilineutraalisuus tavoite vuoteen 2035. Suunnitelmassa todetaan, että " Ilmaston muutokseen sopeutuminen ja hillintä tulee huomioida vahvemmin kehittämisperiaatemerkinnoissä ja kaavamääräyksissä."</p> <p>Maa- ja metsätalous ovat ratkaisu ilmastomuutoksen hillinnässä. Metsäenergia korvaa fossiilisia raaka-aineita, hyvin hoidetut ja kasvavat metsät sitovat hiiltä ja kasvun lisääntyessä mahdollistuu myös metsien käytön lisääminen ja hiiltä sitovan puuraaka-aineen lisäkäyttö mm. puurakentamisessa ja uusissa innovaatioissa.</p> <p>Maatalouden osalta on hyvä huomioida, että maakunnan peltoalasta yli puolet on erilaisilla nurmilla ja, että nurmet sitovat tehokkaasti hiiltä. Nurmen osuus on täysin riippuvaista kotieläintuotannosta, koska naudat, lampaat ja hevoset pystyvät hyödyntämään sitä tehokkaasti.</p> <p>Alueen maantieteestä, maaperäolosuhteista ja ilmastosta johtuen peltoalasta valtaosa soveltuu lähinnä nurmen viljelyyn, jolloin kyse on myös koko maaseudun elinvoimasta, mikäli kotieläintuotannon edellytykset heikkenevät entisestään. Kotieläintuotanto antaa ravinnon lisäksi myös lannoitteiden lannan muodossa, jolla voidaan korvata kalliita ja rajoitetusti saatavilla olevia keinolannoitteita. Kaikki tämä on otettava huomioon kaikessa maakuntakaavaan liittyvässä toiminnassa.</p> <p>Teemakohtaiset tavoitteet ja laadittavat selvitykset</p> <p>Kaavoitus ei ole oikea väline suojelun toteuttamiseen. Metsätalousvaltaisilla alueilla metsien käyttöä ja hoitoa ohjaa metsälaki, joka turvaa luontoarvoja ja metsäluonnon monimuotoisuutta. Lisäksi ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia metsätalouteen.</p> <p>Teemakohtaisissa tavoitteissa on laadittavia selvityksiä esitetty runsaasti. Meneillään on ainakin siniviherrakenne selvitys mm. viheryhteyksien, virkistykseen, luonnonmonimuotoisuuden ja luonnonsuojelun suunnitteluratkaisujen arvioimiseksi. Selvityksessä on käytetty erilaisia aineistoja, joista osa jopa liiankin pienipiirteisiä maakuntakaavatasoon nähden.</p> <p>Monimuotoisuudelle tärkeiden metsäalueiden kartoittamisessa on käytetty Zonation analyysia. Se on ensisijaisesti apuväline potentiaalisten kohteiden maastotarkastusten kohdentamiseen. Ilman maastotarkastuksia saatujen tuloksien luotettavuuteen on suhtauduttava erittäin varauksellisesti eikä niitä tule yleistää. Riskinä on, että</p>	<p>riittävät aluevaraukset ja määräykset voidaan osoittaa.</p> <p>Otetaan huomioon kaavamerkinnoissä ja kehittämisperiaatemerkinnoissä.</p> <p>Merkitään tiedoksi ja huomioidaan kaavanlaadinnassa.</p> <p>Maankäyttö- ja rakentamislain mukaisesti kaavaan merkitään jo perustetut luonnonsuojelualueet.</p> <p>Siniviherrakenneselvitys palvelee valmistuessaan myös kuntakaavoitusta (yleis- ja asemakaavojen laadintaa). Kaikkea selvityksestä ei osoiteta maakuntakaavassa, mutta jo kuntien resurssien kannalta, on tärkeää, että selvitystä voidaan hyödyntää myös tarkemmissa kuntakaavoissa.</p> <p>Maakunnan siniviherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksessä käytetään zonation -analyysia, jota myös esim. Metsähallitus käyttää omassa suunnittelussaan. Etelä-Savon</p>
--	--	--	---

		<p>ne voivat johtaa virheellisiin kaavaratkaisuihin. Maastotarkastus on olennainen osa analyysia.</p> <p>Energiaselvitys on hyvinkin tarpeellinen Ukrainan sodan johdosta muuttuneessa toimintaympäristössä. Maakunnan mahdollisimman hyvä omavaraisuus on perusta huoltovarmuudelle, jossa metsällä on merkittävä rooli. Maakunnan metsistä saatavan metsäenergian ja biotalouspotentiaalin hyödyntäminen vaativat myös logistisia aluevarauksia, kuten suunnitelmassa mainitut puu- ja bioterminaalit.</p> <p>Tuuli- ja aurinkovoima vaativat maa-alueita voimalarakenteille ja sähkönsiirtoon tarvittavia linja-alueita sekä myös merkittäviä uusia tealueita voimaloiden rakentamista ja ylläpitoa varten. Näiden suunnittelussa metsäalueiden pirstomista ja metsäkatoa tulee välttää ja vaikutuksissa kiinnittää huomiota myös metsä- ja maatalouden näkökulmasta.</p> <p>Kehittämisperiaatemerkinnot</p> <p>Matkailun kehittämisperiaatemerkinnoissa huomioidaan Geopark kohteet ja Saimaa -brändi kehittämissuosituksissa. Kohteita ei tule merkitä kaavaan, ellei ole jo olemassa oleva merkittävä pysyvästi suojeltu kohde.</p> <p>Luonnoksessa todetaan, että kaavaprosessin aikana myös pohditaan kehittämisperiaatemerkinnot osalta ns. rullaavaa maakuntakaavoitusta. Tämä jää epäselväksi, mitä se tarkoittaa käytännössä ja, millä tavoin siinä otetaan huomioon monet lausunnoissamme maanomistajien ja elinkeinon harjoittajiin vaikuttavat tekijät. Tältä osin rullaava maakuntakaavoitus vaatii tarkentamista.</p> <p>Vaikutusten arviointi</p> <p>MRL mukaan kaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin ja vaihtoehtojen vaikutusarviointeihin. Kaavaa laadittaessa on pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Kaavaa laadittaessa on selvitettävä, kenen toteutettavaksi kaava ja sen edellyttämät toimenpiteet kuuluvat, myös mahdollisista rajoitteista korvaaminen.</p> <p>Vaikutusten arviointi on tarkoitus tehdä suurelta osin maakuntaliiton sisäisenä työnä ja apuna käytetään viranomaisista</p>	<p>siniviherrakenneselvitys on keskenäinen, eikä sen pohjalta mahdollisesti tulevia kaavaratkaisuja ole vielä tiedossa.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Otetaan huomioon kaavan laadinnassa.</p> <p>Kohteiden merkitsemistapaa ei ole vielä päätetty, kehittämisperiaatemerkinnot ovat informatiivisia, jatkosuunnittelua ja alueiden kehittämistä ohjaavia merkintöjä.</p> <p>Kaavaluonnosta ei ole vielä laadittu, vaan sen laadinta aloitetaan vuonna 2023 kun oleelliset selvitykset ovat valmistuneet. Niin sanottu rullaava maakuntakaava tarkoittaa sitä, että määräjain (esimerkiksi valtuustokausittain) käynnistetään kaavaprosessi ja päivitystarpeiden laajuuden mukaan kaava voitaisiin laatia vaiheittain tai kokonaismaakuntakaavana. Tätä pohditaan kaavaprosessin aikana, kuten myös sitä pitäisikö kehittämisperiaatemerkinnot irrottaa maakuntakaavasta ja laatia erillisenä prosessina esimerkiksi valtuustokausittain. Maakuntakaavan seurannassa on ilmennyt, ettei kehittämisperiaatemerkinnot aina havaita tarkempia kuntakaavoja laadittaessa.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavatyön osana suunnitteluprosessia ja sen tuloksia</p>
--	--	---	--

			<p>koostuvaa maakunnallista ympäristövaikutusten arviointiryhmää. Kaavaratkaisujen perustaksi tulee tehdä vaikutusarviot useammalla eri vaihtoehdolla. Hyvin usein vaikutusten arvioinneista unohtuu tai jää hyvin vähälle huomiolle vaikutukset maa- ja metsätaloudelle.</p> <p>Maatalous ja metsät sekä luonnonvarojen hyödyntäminen ovat maakunnan elinvoiman voimavara ja perusta monelle muulle elinkeinolle sekä perusta huoltovarmuuden varmistamiselle. Kaavaratkaisujen vaikutukset eri vaihtoehdoissa maa- ja metsäelinkeinoille sekä maa- ja metsätalouden harjoittajille tulee arvioida. Myös kaavaratkaisujen vaikutukset huoltovarmuuden näkökulmasta on nostettava vaikutusten arviointiin mukaan.</p> <p>Osalliset ja vuorovaikutus</p> <p>Suurin osa maakuntakaava alueesta on metsäalueita, pääosin yksityisten omistamaa. Hyvin iso osa metsänomistajista asuu muualla kuin maakunnan alueella. Tämä luo haasteita vuorovaikutteisuuden toteuttamiselle. Yleensäkin maanomistajien riittävään tiedottamiseen kaavavalmistelun kulusta ja yleisötilaisuuksista tulee kiinnittää erityistä huomiota.</p> <p>Nykyiseen maakuntakaavaan tehtävistä uusista alueista koskettavista muutoksista yksityisten maanomistajien alueille tulee käydä keskustelut yhdessä maanomistajan kanssa ja selvittää niiden vaikutukset maanomistajalle. Maanomistajia tulee vähintään tiedottaa mahdollisista muutoksista.</p> <p>Maakunnan alueen metsänhoitoyhdistykset metsäomistajaorganisaatioina on syytä lisätä lausuntoja pyydettyjen joukkoon. Kaavalla voi olla merkittäviä vaikutuksia heidän ja edustamiensa tahojen toimintaan. Samoin metsänhoitoyhdistyksien osallistaminen kaavan laadintaan liittyviin prosesseihin on hyvä huomioida.</p>	<p>hyödynnetään suunnitteluratkaisun kehittämisessä. Näin ollen todetut vaikutukset vaikuttavat välittömästi tehtäviin suunnitteluratkaisuihin. Erilaiset kaavaratkaisut ja vaihtoehdot käsitellään ja keskustellaan kaavaprosessin aikana, myös vaikutusten osalta. Lopullisessa YVA-arvioinnissa verrataan kaavaratkaisua nollavaihtoehtoon eli siihen, että kaavaa ei laadita lainkaan.</p> <p>Kaavaratkaisujen vaikutukset huoltovarmuuden näkökulmasta arvioidaan myös kaavaprosessin aikana.</p> <p>Tiedottamiseen ja ylipäätään osallistamiseen pyritään kiinnittämään erityistä huomiota.</p> <p>Maakuntakaavasta kuullaan osallisia vähintään maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämien vaatimusten mukaisesti.</p> <p>Lisätään Etelä-Savon metsänhoitoyhdistykset osallisiin.</p>
20		Metsänhoitoyhdistys Etelä-Savo	<p>Etelä-Savon maakuntakaava OAS</p> <p>Etelä-Savossa metsätaloudella on merkittävä vaikutus maakunnan elinvoimaan ja työllisyyteen. Siksi metsät ovat myös yksi maakuntastrategian kärjistä. Toimintaympäristön muutoksesta johtuen metsillä on entistä suurempi rooli myös maakunnan huoltovarmuudessa. On ensiarvoisen tärkeää, että metsäelinkeinoista ja metsänomistajien kannattavasta toimintaedellytyksistä huolehditaan myös maakuntakaavoituksella.</p> <p>Kappale 2.2 Maakuntakaavan sisältövaatimukset ja oikeusvaikutukset</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslaissa todetaan seuraavaa: "Kaavaa laadittaessa on myös</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

		<p>pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Kaavaa laadittaessa on selvitettävä, kenen toteutettavaksi kaava ja sen edellyttämät toimenpiteet kuuluvat.”</p> <p>Edellä mainittu asia on yksi keskeisimpiä huomioitavia asiakohtia kaavoituksessa.</p> <p>4.1 Tavoitteiden laadinta yhteistyössä</p> <p>”Edellä esitettyjen pohjalta kaavan merkittävimmiksi päivitystarpeiksi, jotka vaativat myös lisäselvitysten laatimista, on tunnistettu luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ilmastonmuutoksen sopeutuminen ja hillintä, huoltovarmuus sekä energiantuotantoon liittyvät kysymykset.”</p> <p>Metsätalousalueilla luonnon monimuotoisuuden huomioiminen on jo arkipäivää metsäalan normaalissa toiminnassa. Monimuotoisuutta talousmetsissä edistetään monin eri keinoin ja luontoarvoja huomioidaan metsälain ja ympäristölainsäädännön mukaisesti.</p> <p>Metsillä ja metsien käytöllä on positiivinen rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä. Metsien kasvua lisäämällä ja siihen panostamalla voidaan lisätä sekä metsien käyttöä ja hiilensidontaa sekä edistää huoltovarmuutta.</p> <p>Maa- ja metsätalous nähtävä ratkaisuna.</p> <p>Kappale 4.3 Maakuntastrategia ja -ohjelma</p> <p>Maakuntastrategiassa on hyvät kärjet, metsä, vesi, ruoka. Lisäksi korostetaan elinkeinon kasvun mahdollistamista omista vahvuuksista ja luonnonvarojen kestävästä käytöstä sekä elinvoiman lisäämistä. Tämän tulee näkyä myös vahvasti maakuntakaavassa maa- ja metsäelinkeinoja mahdollistavana ja kilpailukykyä tukevana kaavaratkaisuina.</p> <p>Elinkeinojen osalta energia ja liikenne ovat saavutettavuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta tärkeitä asioita.</p> <p>Tiestön rooli keskeinen, huomioiden myös maa- ja metsätalouden näkökulmasta tärkeä alempiasteinen tieverkko</p> <p>Puu- ja bioterminaalien rooli on kasvava uudessa tilanteessa metsäenergian käyttömäärien kasvaessa ja huoltovarmuuden näkökulmasta ja on hyvä, että sitä huomioidaan kaavoituksessa</p> <p>Raakapuun rautatiekuljetuksiin liittyen ratiapohjen läheisyydessä puskurivarastoinnin mahdollisuudet ovat tärkeät</p>	<p>Maakuntakaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa luvussa 4 on käyty läpi maakuntakaavan laadinnan tavoitteet. Alaluvussa 4.3 on mainittu maakuntastrategia ja -ohjelma, joiden kautta nimenomaan painottuu maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
--	--	--	--

		<p>Mahdollisuudet metsä- ja energiateollisuuden investointeihin tulee huomioida kaavoituksessa.</p> <p>Energiaratkaisuihin on syytä huomioida vaikutukset metsätalouteen ja välttää metsäalueiden pirstomista ja metsäkadon aiheuttamista siirtolinjojen ja huoltoteiden suunnittelussa</p> <p>Kaivoshankkeisiin tulee suhtautua erittäin kriittisesti haitallisista ympäristönäkökuista johtuen.</p> <p>Metsätalous tulee nähdä ratkaisuna ilmastomuutoksen hillinnässä.</p> <p>Metsäenergia korvaa fossiilisia raaka-aineita, hyvin kasvavat metsät sitovat hiiltä ja kasvun lisääntyessä mahdollistavat metsien ja puuraaka-aineen lisäkäytön mm. puurakentamisessa, joka myös sitoo hiiltä pitkäksi aikaa, metsäenergiaan, jolla korvataan fossiilisia polttoaineita, ja uusille innovaatioille.</p> <p>Kappale 5 Teemakohtaiset tavoitteet ja laadittavat selvitykset</p> <p>Virkistyskäyttöön liittyvä viheryhteystarve epäselvä mitä sillä tarkoitetaan</p> <p>Luonnonsuojelu: Maakuntakaavassa pääpaino luonnon monimuotoisuuskadon estämisessä on vahva ilmaus. Metsätalousalueilla luonnon monimuotoisuus metsälain ja ympäristölainsäädännön mukaisesti normaalissa omassa toiminnassa talousmetsissä.</p> <p>Kaavoitus ei ole oikea väline perustaa uusia suojelualueita.</p> <p>Kappale 6 Vaikutusten arviointi</p> <p>Kaavaratkaisujen perustaksi tulee tehdä vaikutusarviot useammalla eri vaihtoehdolla. Myös vaikutukset maa- ja metsäelinkeinoille sekä metsänomistajille tulee arvioida.</p> <p>Maatalous ja metsät ja niiden hyödyntäminen ovat maakunnan elinvoiman voimavara ja perusta monelle muulle elinkeinolle. Usein kaavoituksen vaikutusten arviointi metsäelinkeinoille ja metsänomistajille jää vajavaiseksi.</p>	<p>Maakuntakaavaprosessissa sidosryhmät osallistetaan kaavan laadintaan ja sidosryhmiltä toivotaan aktiivista tulevaisuusorientoitunutta otetta työskentelyyn, jotta riittävät aluevaraukset ja määräykset voidaan osoittaa.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Maakuntakaavan tavoitevaiheessa ei ole tunnistettu uusia tarpeita osoittaa kaivosvarausten osoittamiseen.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Päivitetään tältä osin osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa.</p> <p>Käsitettä selitetään tekeillä olevassa Etelä-Savon siniviherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksessä. Selvitys tulee olemaan yksi maakuntakaavan taustaselvityksistä. Nykyisessä maakuntakaavassa virkistyskäyttöön liittyvää viheryhteystarve -merkintää on käytetty kaupunkikeskustojen alueella osoittamaan kulkuyhteyksiä asuinalueilta kaupunkien virkistysalueille.</p> <p>Maankäyttö- ja rakentamislain mukaisesti kaavaan merkitään jo perustetut luonnonsuojelualueet.</p> <p>Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavatyön osana suunnitteluprosessia ja sen tuloksia hyödynnetään suunnitteluratkaisun kehittämisessä. Näin ollen todetut vaikutukset vaikuttavat välittömästi tehtäviin suunnitteluratkaisuihin. Eri-laiset kaavaratkaisut ja vaihtoehdot käsitellään ja keskustellaan kaavaprosessin aikana, myös vaikutusten osalta. Lopullisessa YVA-arvioinnissa verrataan kaavaratkaisua nollavaihtoehtoon eli</p>
--	--	---	--

			<p>Kappale 8 Osalliset ja vuorovaikutus</p> <p>Metsänhoitoyhdistys Etelä-Savo esittää merkittävänä metsätalouden maakunnallisena toimijana lisättäväksi listaan, joilta pyydetään lausuntoja</p> <p>Metsänhoitoyhdistys on käytettävissä erilaisissa työpajoissa tai -ryhmissä kaavatyön edetessä</p> <p>Kaavoitustyön edetessä maanomistajien tiedottaminen on keskeisessä roolissa.</p>	<p>siihen, että kaavaa ei laadita lainkaan</p> <p>Lisätään osallisiin.</p> <p>Merkitään tiedoksi. Maakuntakaavan laadinnan aikana myös sidosryhmät itse voivat esittää neuvottelun pitämistä, mikäli kokevat virallisten kuulemisten lisäksi tarpeelliseksi.</p> <p>Tiedottamiseen ja ylipäätään osallistamiseen pyritään kiinnittämään erityistä huomiota. Maakuntakaavaa kuullaan osallisia vähintään maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämien vaatimusten mukaisesti.</p>
21	20.10.2022	Metsäkeskus	<p>Metsäkeskus tarkastelee maakuntakaavaa metsälain valvonnan ja kestäväan metsätalouteen perustuvien elinkeinojen edistämisen näkökulmasta.</p> <p>Valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia (1093/1996) ei sovelleta maakuntakaavassa suojeluun varatuilla alueilla. Kun metsälakia ei sovelleta, vaikuttaa se myös muiden metsänkättöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten kestäväan metsätalouden määräaikaan rahoituslakiin (34/2015) (Kamera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) (metsätuholaki) Nämä lait ovat riippuvaisia metsälain soveltamisesta. Suomen metsäkeskus valvoo metsälainsäädännön noudattamista.</p> <p>Alueilla, joilla metsälakia sovelletaan, metsälaki ohjaa metsien hoitoa ja käyttöä. Metsälain ohella metsien käyttöä säätelevät myös metsälain nojalla annettu valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä. Myös ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia metsätalouteen. Metsälaki asettaa metsien hoidolle ja käytölle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa säädetään muun muassa puun korjuusta, metsän uudistamisesta ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisesta. Käytännön työssä metsälaki huomio luontoarvot.</p> <p>Maakuntakaavassa läpileikkaavana teemana on huomioitu ilmastonmuutoksen sopeutuminen ja hillintä. Metsien roolia ilmastonmuutoksen hillitsijänä on syytä tarkastella myös metsätalouden näkökulmasta. Kannattava ja ilmastokestävä metsätalous tuottaa metsiin kasvua ja samalla sitoo hiiltä. Metsätalouden tuottamilla raaka-aineilla ja metsänhoidon yhteydessä syntyvillä sivuvirroilla, pienpuulla ja latvusmasalla, on merkittävä fossiilisia tuotteita ja polttoaineita korvaava sekä päästöjä vähentävä vaikutus. Onkin hyvä, että kaavoitustyön yhteydessä toteutetaan</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Maakuntakaavan aluevarauksia tullaan tarkastelemaan ilmastonmuutoksen näkökulmasta valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti.</p> <p>Kaavoitustyön kuluessa tehdään yhteistyötä aluevarausten osalta myös metsäkeskuksen kanssa.</p>

		<p>energiaselvitys, jossa huomioidaan puu- ja bioterminaalien rooli.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan kaavavalmistelussa halutaan eri osapuolten näkemyksiä jo suunnittelun alkuvaiheesta lähtien. Kaavoituksen vaikutukset voivat olla maanomistajille merkittäviä. Toisaalta keskimääräisen eteläsavolaisen maanomistajan ei voida odottaa seuraavan kaavoitusta. Onkin syytä kiinnittää huomiota kaavavalmistelussa riittävään tiedottamiseen, jotta vuorovaikutteisuus mahdollistuu.</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain 28.3 §:n mukaan maakunta kaavaa laadittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota mm. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Etelä-Savo on pinta-alan suhteutettuna Suomen metsäisin maakunta. Metsätalouden vaikutukset ovat merkittäviä maakunnan elinvoimalle. Metsä on nostettu maakuntastrategian kärkiteemoiksi. Myös maakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa (MATTI) kestävä luonnonvarojen käyttö hyvinvoinnin perustana on nostettu tavoitteeksi. Vaikutusten arviointia on tarkoitus osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan toteuttaa pääsääntöisesti maakuntaliiton omana työnä sekä ympäristövaikutusten arviointiryhmässä. Luonnonvarojen osalta metsien muita arvoja on nostettu osallistumis- ja arviointisuunnitelman perusteella selvitettäväksi, mutta metsätalous elinkeinona ei nouse suunnitelmassa esiin. Kaavan vaikutusten arvioinnissa olisi syytä huomioida myös kaavan kokonaisvaikutukset metsätalouteen.</p> <p>Maakuntakaavoilla on vaikutusta metsäalueiden pirstoutumiseen ja metsäkatoon maankäytön suunnittelun kautta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa mainitaan tuulivoimaselvityksen laatiminen, joka ei ajankohtana vielä ollut valmistunut. On syytä muistuttaa, että tuulivoiman suunnittelulla on merkittäviä vaikutuksia metsätalouteen. Tuulivoimapuistoja suunniteltaessa on syytä huomioida muun muassa voimalinjojen ja huoltoteiden suunnitteluun, jotta metsäalueiden pirstoutuminen tai metsäkato olisivat mahdollisimman vähäistä. Edellä mainitut tuulivoimapuistojen mahdolliset vaikutukset metsätalouteen koskevat myös muita energiatuotannon muotoja, kuten aurinkovoimaa.</p> <p>Arvioitaessa vaikutuksia viherverkostoihin, virkistykseen, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonsuojeluun on kaavoitustyön tueksi tehtävässä siniviherrakenneselvityksessä hyödynnetty Suomen ympäristökeskuksen Metsien zonation -aineistoa kartoittamaan monimuotoisuudelle tärkeitä metsäalueita Etelä-Savossa. Siniviherrakenneselvityksen laadinta on ajankohtana yhä kesken. Paikkatietoaineistojen käyttö maakuntakaavoitustyön apuvälineenä on yleistynyt. Haasteena paikkatietoanalyysien hyödyntämisessä kaavoitukseen on riski sortua liian yleistäviin tulkintoihin, jotka</p>	<p>Tiedottamiseen ja ylipäätään osallistamiseen pyritään kiinnittämään erityistä huomiota. Maakuntakaavasta kuullaan osallisia vähintään maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämien vaatimusten mukaisesti.</p> <p>Kaavan laadinnan aikana otetaan huomioon kaikkien eri elinkeinojen mahdollisesti tarvitsemat aluevaikutukset. Kaavan vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon vaikutukset eri elinkeinoihin.</p> <p>Huomioidaan suunnittelussa.</p>
--	--	--	--

			<p>johtavat jopa kokonaan virheellisiin kaavamerkintöihin. Zonation -analyysinaineistoja ei ole tarkoitettu kohdentamaan suoria kaavamerkintöjä tai suojelualueita. Analyysitiedon tarkoitus on ohjata tarkempaa maastotarkastelua varten monimuotoisuuden kannalta potentiaalisia kohteita. Zonation -analyysiin pohjautuviin kartoituksiin olisi tärkeää osallistaa kaavoitusprosessin aikana laajasti metsäalan toimijoita.</p> <p>Suomen Metsäkeskus esittää, että kaavan kokonaisvaikutukset metsätalouteen selvitetään metsänomistajien, elinkeinotalouden, luonnonvarojen ja energiatuotannon näkökulmasta.</p>	<p>Maakunnan siniviherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksessä käytetään zonation -analyysia, jota myös esim. Metsähallitus käyttää omassa suunnittelussaan. Etelä-Savon siniviherrakenneselvitys on keskeneräinen, eikä sen pohjalta mahdollisesti tulevia kaavaratkaisuja ole vielä tiedossa.</p> <p>Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavatyön osana suunnitteluprosessia ja sen tuloksia hyödynnetään suunnitteluratkaisun kehittämisessä. Näin ollen todetut vaikutukset vaikuttavat välittömästi tehtäviin suunnitteluratkaisuihin. Eri-laiset kaavaratkaisut ja vaihtoehdot käsitellään ja keskustellaan kaavaprosessin aikana, myös vaikutusten osalta. Lopullisessa YVA-arvioinnissa verrataan kaavaratkaisua nollavaihtoehtoon eli siihen, että kaavaa ei laadita lainkaan.</p>
22	17.10.2022	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES	<p>Maakuntakaavan alueella sijaitsee useita Tukesin valvonnassa olevia vaarallisia kemikaaleja käsitteleviä ja varastoivia kohteita. Lista Tukesin valvomista kohteista ja niiden konsultointivyöhykkeistä (päivitetty 1.7.2022) löytyy Tukesin verkkosivuilta: https://tukes.fi/teollisuus/maakayton-suunnittelu</p> <p>Vaarallisten kemikaalien tuotantolaitokset ja niistä aiheutuvat vaarat sekä laitosten laajentuminen on syytä ottaa huomioon myös maakuntakaavan suunnittelussa. Alueiden kehittämistä suunniteltaessa tärkeänä sijoitusperiaatteena on, että ns. herkkiä kohteita (esim. hoitolaitokset, terveyskeskukset, ostoskeskukset, koulut, päiväkodit, kokoontumistilat ja -alueet) ei tuoda lähelle vaaraa aiheuttavia tuotantolaitoksia.</p> <p>Suuronnettomuusvaarallisille kohteille (ns. Seveso-kohteet) suositellaan kaavamerkintää T/Kem (teollisuus- tai varastorakennusten alue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen), mikä on mahdollisuuksien mukaan syytä ottaa huomioon myös maakuntakaavoissa.</p>	<p>Huomioidaan suunnittelussa.</p> <p>Huomioidaan kaavaluonnoksen laadinnassa ja tarvittaessa järjestetään työneuvottelu Tukesin kanssa, jossa päivittämistarpeita voidaan käydä läpi.</p>
23	28.10.2022	Liikenne- ja viestintävirasto Traficom	<p>Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu selkeästi lähtökohdat maakuntakaavoituksen käynnistämiseksi, tavoitteet, osallistuminen ja vuorovaikutus, vaikutusten arviointi sekä suunnitelmien laadinnan eteneminen ja aikataulu.</p> <p>Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, Etelä-Savon</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Huomioidaan Liikenneverkon strateginen tilannekuva lähtöaineistossa. Osallistumis- ja</p>

			<p>liikennejärjestelmäsuunnitelma sekä Itä-Suomen liikennestrategia toimivat vaihemaakuntakaavan pohja-aineistoina liikenteen osalta. Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että liikenneverkon strateginen tilannekuva tulisi huomioida lähtötietona valtakunnallisten liikenneverkon tarpeiden osalta. Liikenneverkon strategisessa tilannekuvassa tuodaan esiin keskeiset verkon kehittämistarpeet valtakunnallisesta näkökulmasta.</p> <p>OASissa todetaan, että liikennejärjestelmään liittyvien asioiden osalta maakuntakaavaan siirtyvät vain liikennejärjestelmäsuunnittelun tulokset eikä vaikutustenarviointia ole kaavan laadinnan yhteydessä tarkoitus tehdä. Liikenne- ja viestintävirasto toteaa tähän, että kaavan vaikutusten arvioinnissa tulee tuoda esiin kaavan liikenteelliset vaikutukset niin verkkoon, liikennepalveluiden järjestämiseen kuin kestäväan liikkumiseen. Tällä tuetaan myös maakuntakaavan kokonaisvaikutuksen arviointia. Liikenne- ja viestintäviraston johdolla on kehitetty vaikutustenarviointia alueellisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien osalta. Työ julkaistaan syksyn 2022 aikana ja sitä voi mahdollisuuksien mukaan hyödyntää vaihemaakuntakaavan vaikutustenarvioinnin tukena.</p> <p>Maakuntakaavalla tulisi tukea sellaista yhdyskuntarakennetta, joka mahdollistaa kestäväillä kulkutavoilla liikkumisen. Teema-kohtaisissa tavoitteissa on huomioitu hyvin virkistykseen ja monipaikkaisuuteen liittyen kestävä liikkuminen. Myös tärkeät logistiikan kohteet on huomioitu tavoitteistossa. Kaavan vaikutuksia myös tavaraliikenteeseen tulisi tuoda esiin. Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että maakuntakaavassa tulisi liikenneväylien ohella huomioida myös liikenteen palvelut ja kestävä liikkuminen. Ne eivät näy merkintöinä kaavakartalla, mutta ne tulisi huomioida tavoitteissa, suunnittelumääräyksissä ja kaavaselostuksessa.</p> <p>Liikenne- ja viestintävirasto on mielellään mukana Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan valmistelua koskevassa viranomaisyhteistyössä ja vuorovaikutuksessa.</p>	<p>arviointisuunnitelmassa on sanottu: Liikenneverkon kehittämistarpeet, suunnitelmat ja toteutukseen liittyvä vaikutusten arviointi tehdään liikennejärjestelmäsuunnittelussa. Maakuntakaavaan siirtyvät vain sen tulokset eli tarkoitus ei ole tehdä päällekkäistä työtä. Etelä-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelman kehittämisessä liikenneverkoston strateginen tilannekuva on pohja-aineistona.</p> <p>Vaikutuksia liikenteeseen ja liikennepalveluihin sekä kestäväan liikkumiseen arvioidaan siinä laajuudessa kuin näitä asioita käsitellään maakuntakaavassa.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on sanottu: Liikenneverkon kehittämistarpeet, suunnitelmat ja toteutukseen liittyvä vaikutusten arviointi tehdään liikennejärjestelmäsuunnittelussa. Maakuntakaavaan siirtyvät vain sen tulokset eli tarkoitus ei ole tehdä päällekkäistä työtä. Lisäksi Etelä-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelman päivittämistä pohditaan.</p> <p>Merkitään tiedoksi</p>
24	31.10.2022	Fingrid	<p>Yhtiöllä ei ole lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kantaverkkoyhtiö Fingridillä on maakunnan alueelle sijoittuvia kehittämistarpeita ja mahdollinen tuulivoiman merkittävä lisääminen maakunnan alueella edellyttää myös sähköverkon kehittämistä. Tämän vuoksi kaavan laatimisessa on erityisen tärkeää jatkaa hyvin sujunutta yhteistyötä ja dialogia maakuntaliiton, kantaverkkoyhtiö Fingridin ja alueellisten sähköverkkoyhtiöiden kesken.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

25	31.10.2022	Savon Voima Verkko Oy	<p>Savon Voima Verkko Oy puolesta, ei ole lausuttavaa ennen tuulivoimaselvitystä. Nykyiset 110 kV linjat ja sähköasemat pysyvät käytössä.</p> <p>Suuremmat aurinkopuistot voivat myös edellyttää suurjännitelinjoiden rakentamista (mahdollisista sijainneista ei ole julkista tietoa).</p> <p>Raskaan liikenteen sähköistymisen vaikutus, ensimmäisessä vaiheessa pääteiden varrella.</p>	Merkitään tiedoksi.
26	31.10.2022	Finavia Oyj	<p>Maakuntakaavan alueella sijaitsee Finavian ylläpitämä Savonlinnan lentoasema. Kaavan laatimisessa tulee lentoaseman osalta huomioida valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa asetetut lähtökohdat.</p> <p>Alueidenkäyttötavoitteissa on todettu valtakunnallisten lentoasemien kehittämismahdollisuuksien turvaaminen. Lisäksi melulle herkkien toimintojen tai uusien asuinalueiden sijoittaminen edellyttää riittävää meluntorjuntaa. Tämän varmistamiseksi Finavia toteaa, että riittävän etäisyyden säilyttäminen melua tuottavien ja melun haittoille herkkien toimintojen välillä on tarpeellista ja järkevää.</p> <p>Finavia tarkistaa Savonlinnan LL-alueen rajauksen mahdollisen päivittämistarpeen. Tavoitteena on rajaus, joka riittävässä määrin sisältää mahdolliset lentoaseman toimintavarmuuden kannalta olennaiset toiminnot ja laitteet, kuten sisemmät esterajoitusalueet ja lähestymisvalolinjat. Savonlinnan lentoasemalla ei ole kiitotien jatkevaraus suunnitelmia.</p> <p>Finavia toteaa, että kaavaan tulee sisällyttää uusimman lentokone meluselvityksen mukaiset lentokonemelualueet. Savonlinnan lentoaseman uusin lentokonemeluselvitys on laadittu 13.12.2021.</p> <p>Finavia muistuttaa, että kaavassa tulee ilmailulain (864/2014) 158 §:n mukaisesti huomioida lentoaseman esterajoitusalueet. Finavia katsoo, että selkeintä olisi esittää kaavassa lentoaseman esterajoituspinnot. Esterajoitusalueiden aineisto on saatavissa Finavialta.</p>	<p>Huomioidaan kaavaluonnoksen laadinnassa.</p> <p>Huomioidaan kaavaluonnoksen laadinnassa.</p> <p>Huomioidaan kaavaluonnoksen laadinnassa ja tarvittaessa järjestetään työneuvottelu Finavian kanssa, jossa päivittämistarpeita voidaan käydä läpi.</p> <p>Huomioidaan kaavaluonnoksessa.</p> <p>Lentoesterajoitusalueet huomioidaan niiden toimintojen suunnittelussa, joissa ko. rajoitusalueet ovat merkitykselliset (esimerkiksi tuulivoiman sijoittaminen).</p>
27	1.11.2022	Etelä-Savon elinkeino, liikenne ja ympäristökeskus	<p>Etelä-Savon maakuntahallitus teki päätöksen 3. vaihemaakuntakaavan käynnistämisestä kokouksessaan 20.09.2021. Kaava laaditaan täydentämällä ja päivittämällä voimassa olevia maakuntakaavoja eri maankäyttömuotojen osalta. Kaavan sisällöllinen laajuus tarkentuu kaavaproessin kuluessa.</p> <p>Vaihemakaavalla päivitettäviksi valitut teemat ovat ajankohtaisia ja perusteltuja. Etelä-Savon maakuntaliitto on valmistellut</p>	

		<p>kaavan tavoitteita kattavasti ja yhdessä eri sidosryhmien kanssa kiitettävällä tavalla. Erityisen hyvänä prosessina mainittakoon maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL 132/1999) perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT, valtioneuvosto 2017) tarkentaminen Etelä-Savon maakunnallisiksi alueidenkäyttötavoitteiksi hyvässä yhteistyössä Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) kanssa. Poliittiset olosuhteet ovat kaavan käynnistämisen jälkeen kuitenkin siinä määrin muuttuneet, että voisi olla tarpeen tarkistaa maakunnallisten tavoitteiden päivittämistarve (Venäjän "sulkeutumisen" vaikutukset esim. matkailuun, kauppaan ja liikenteeseen).</p> <p>OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS)</p> <p>Kaavan sisältö ja tavoitteet</p> <p>Kaavan merkittävimiksi päivitystarpeiksi on tunnistettu luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, huoltovarmuus sekä energiantuotanto, jotka ovat kaikki edelleen varsin relevantteja kärkiteemoja.</p> <p>Kuluneen vuoden aikana maailmanpoliittinen tilanne laajemminkin ja erityisesti Suomen osalta on kuitenkin muuttunut radikaalisti; sinänsä positiivinen energiamurros on vaihtunut akuutiksi energiakriisiksi ja valtakunnallisiksi huolenaiheiksi ovat nousseet kaikinainen omavaraisuus ja huoltovarmuus etenkin energian- ja ruoantuotannon osalta sekä laaja-alainen kansallinen varautuminen.</p> <p>Kaavan hyväksymisajankohta on OAS:ssa arvioitu vuodelle 2025, mikä lienee varsin realistinen tavoite selvitysten ja vaikutusten arvioinnin laajuus huomioiden. Kärkitavoitteiden näkökulmasta prosessin kesto vaikuttaa kuitenkin niiden akuuttiin tarpeeseen nähden pitkäköltä. ELY-keskus katsoo, että voisi olla tarpeellista tästä näkökulmasta päivittää kaavan kärkitavoitteita ja ehkäpä harkita kaavan vaiheistamista siten, että akuuteimmat teemat etenisivät omana vaihekaavanaan erillään ei-niin-kii-reisistä päivitystarpeista.</p> <p>Kaavaprosessin aikana on tarkoitus tutkia myös itse kaavoitusprosessin mahdollista kehittämistä siten, että kaavan kehittämisperiaattemerkintöjä tarkasteltaisiin valtuustokausittain ns. rullaavalla kaavoitusperiaatteella. Tämä voisi hyvinkin olla harkinnan arvoinen tapa edetä. ELY-keskus pitää myös tärkeänä sitä, että maakunta-kaavassa on "staattisempi" osa, joka tarkemmin ja sitovammin ohjaavana asettaa toiminnoille tarpeelliseksi katsotut sekä lainsäädännön asettamat puitteet.</p> <p>Maailman kiihtyvä muutosnopeus puoltaa kehittämismerkintöjen strategisuutta ja ELY-keskus katsoo, että maakunnalla</p>	<p>Maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on tarkoitus päivittää.</p> <p>Huoltovarmuus on tunnistettu yhdeksi kaavan lähtökohdaksi, samoin energia-asiat.</p> <p>Merkitään tiedoksi. Maakuntakaavan vaiheistaminen ei ole poissuljettu vaihtoehto.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi. Maakuntakaavaprosessissa sidosryhmät osallistetaan kaavan laadintaan ja</p>
--	--	--	---

		<p>pitää olla kykyä vastata uusiin kysyntöihin niin, että maakuntakaavan yksityiskohtaisuus ei turhaan rajoita hyödyllisiksi koettuja hankkeita.</p> <p>Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen sisältyy kaavapäivitykseen läpileikkaavana teemana, mikä on hyvä ratkaisu asian riittävän huomioimisen varmistamiseksi. Etelä-Savon olosuhteista johtuen ilmastoteeman painotus ainakin rakennetun ympäristön osalta voisi olla sopeutumisessa.</p> <p>Jätteenkäsittelyalueiden uudelleen profilointi kiertotalousalueiksi on tarpeellinen päivitys, joskin olisi hyvä avata tarkemmin mitä kaikkea kiertotalous -termiin sisältyy. Kiertotalouden voisi hyvin nostaa Etelä-Savon kehittämispainopisteeksi myös maakuntakaavassa.</p> <p>Taajamat</p> <p>OAS:n mukaan päivitettävän aluerakenneselvityksen yhteydessä tehdään SOTE-palveluiden nykytilatarkastelu. Riittääkö se vai olisiko taajamien kehittämismahdollisuuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisempaa pyrkiä ohjaamaan maakunnan alue-/yhdyskuntarakennetta suunnitteleamalla myös SOTE-palvelurakennetta osana alueidenkäyttöä? Voisiko maakuntakaavoitusta ja Etelä-Savon hyvinvointialueen SOTE-palvelurakenteen suunnitteluprosessia linkittää jotenkin yhteen ja hyödyntää niihin liittyviä selvityksiä puolin ja toisin?</p> <p>Matkailu</p> <p>OAS:ssa esitetty suunnitelma matkailuselvityksen sisällöstä vaikuttaa varsin hyvältä. ELY-keskus korostaa kaavan vaikutustenarvioinnin tärkeyttä Natura 2000 -alueiden sekä saimaannorpan osalta mikäli uusia matkailukeskittyymiä harkitaan Saimaan alueelle.</p> <p>Teollisuus</p> <p>Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien laitosten (ns. SEVESO-kohteet) osalta ELY-keskus ehdottaa muutosten päivittämisen lisäksi harkitsemaan uusien kohteiden/aluevarausten osoittamista mm. ns. vihreän siirtymän hankkeiden (vedyn- ja energiantuotanto sekä niiden varastointi) nopeamman toteuttamisen mahdollistamiseksi. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukaan SEVESO-laitokset on sijoitettava riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista, joten uusien mahdollisten sijoituspaikkojen maakuntatason tarkastelu saattaisi osaltaan edistää maakuntaan hakeutuvien</p>	<p>sidosryhmiltä toivotaan aktiivista tulevaisuusorientoitunutta otetta työskentelyyn, jotta riittävät aluevaraukset ja määräykset voidaan osoittaa kaavassa, jotka myös mahdollistavat tärkeiden hankkeiden toteuttamisen.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi. Lisäksi mahdolliset uudet kiertotalousalueet huomioidaan kaavassa.</p> <p>Hyvinvointialueiden palvelurakenteen suunnitteluprosessin linkittämistä vahvemmin osaksi kaavoitusprosessia pohditaan. Teemaa sivutaan mm. aluerakenneselvityksessä ja kestävä monipaikkaisuusselvityksessä.</p> <p>Merkitään tiedoksi. Mikäli matkailuvarauksia tulee, arvioidaan niiden vaikutukset tarvittaessa myös Natura-alueisiin ja norppaan.</p> <p>Asia tarkastellaan kaavatyön yhteydessä.</p>
--	--	---	---

		<p>hankkeiden kuntakaavoitusta ja lupamennettelyitä tulevaisuudessa.</p> <p>Virkistys</p> <p>Virkistuksen osalta kaavaa varten laadittavat selvitykset ovat perusteltuja ja vaikuttavat riittävästi. Mahdollisten pyöräily-/motonimireittien tarkastelu on hyvä ja ajankohtainen lisä maakuntakaavaan.</p> <p>Liikenne</p> <p>Maakuntahallitus hyväksyi Etelä-Savon maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (MLJS) 22.03.2021. Suunnitelman yhtenä alueellisenä erityiskysymyksenä mainitaan Parikkala-Savonlinna-Pieksämäki -radan sähköistyksen edistäminen. Tavoite on sinänsä tarpeellinen, mutta siihen tulisi sisällyttää Laitaatsalmen rautatiesillan rakentaminen – ilman siltää ei sähköistykselläkään juuri ole virkaa. Kyseinen ratayhteys voisi muuttuneessa poliittisessa tilanteessa olla varsin tärkeä myös maanpuolustuksen ja rajavalvonnan näkökulmasta ja ELY-keskus katsoo, että sen huomioimista maakuntakaavassa olisi syytä harkita (myös VAT-peruste).</p> <p>Tekninen huolto ja erityisalueet</p> <p>Toimintavarma energiahuolto on tärkeä osa kansallista huoltovarmuutta (VAT-peruste) ja tekeillä oleva energiaselvitys sekä siihen liittyvä maakunnallinen energiastrategia ovat erinomainen lähtökohta teeman käsittelyyn maakuntakaavassa.</p> <p>Vesihuolto- ja viemäriverkostoa on tarkoitettu päivittää tarvittaessa. ELY-keskus katsoo, että teknistä huoltoa kokonaisuudessaan olisi syytä käsitellä kaavassa oleellisena osana kokonaisturvallisuutta, jonka tavoitteena varmistaa yhteiskunnan toimintakyky ja edistää kansalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia (VAT-peruste).</p> <p>OAS:n mukaan puu- ja biotermiinit huomioidaan kaavapäivityksessä osana energiaselvitystä ja osoitetaan kaavassa. ELY-keskus ehdottaa kiertotalouden tarkastelemista laajemminkin, esim. rakennusten uusiokäytön, purkujätteiden ja uuden viheren siirtymän hankkeiden (vedyntuotanto, energiantuotanto ja -varastointi, elintarviketuotanto) näkökulmasta.</p> <p>Luonnonvarat</p> <p>Suomen elinkeinorakenteen uusiutumisen myötä bio- ja kiertotalouden kasvuun vaurauduttaessa on syytä huomioida myös luonnonvarojen sijainti ja niiden hyödyntäminen kestävästi (VAT-peruste).</p> <p>Kaavapäivityksessä tarkastellaan toisessa vaihemaakuntakaavassa osoitettujen turvetuotantoalueiden poistamista ja alueiden osoittamista muihin</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Pohditaan maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivittämistä kun sodan vaikutukset liikennejärjestelmään on julkaistu Väylän ja Traficomien toimesta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Päivitetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja tarkastellaan osana huoltovarmuustarkastelua.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Huomioidaan kaavanlaadinnassa.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
--	--	---	---

			<p>käyttötarkoituksiin, mitä ELY-keskus pitää erittäin hyvänä ratkaisuna.</p> <p>Luonnonympäristö</p> <p>Luonnonsuojelun osalta pääpainon sanotaan maakuntakaavassa olevan luonnon monimuotoisuuden kadon estämisessä. Luontokato kytkeytyy vahvasti myös ilmastonmuutokseen. Tekeillä oleva siniviherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys tarjonneekin hyvää taustatietoa esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden ydinaluoiden kytkeytyneisyydestä, mutta ei ehkä vastaa kysymyksiin ilmastonmuutoksen vaikutuksista luontokatoon ja sen ehkäisyyn Etelä-Savossa. Tätäkin teemaa olisi syytä pohtia ja tarvittaessa selvittää, joskin tutkimustietoakin aiheesta on tois- taiseksi verraten vähän.</p> <p>Lisäksi ekosysteemipalvelujen (pohjave- det, pintavedet, maaperä) toiminnallisina säilymisen varmistamiseen on kiinnitet- tävä entistä suurempaa huomiota ilmaston ja maailmantilanteen muuttuessa. Puh- taan juomaveden (pohja- ja tarvittaessa myös pintavedet) ja puhtaan viljelysmaan merkitys ihmiselle on korvaamaton.</p> <p>Perinnebiotooppien osalta ELY-keskus huomauttaa, etteivät ne ole vain vaarantu- neita (teemataulukko) vaan uhanalaisia, valtaosa perinnebiotooppityypeistä on jopa äärimmäisen uhanalaisia (SYKE 2018).</p> <p>Kulttuuriympäristö</p> <p>Voimassa olevassa maakuntakaavassa rakennusperintö ja rakennettu kulttuuriym- päristö on huomioitu vanhemman raken- nusperinnön osalta varsin kiitettävästi. Joi- takin yksittäisiä päivitystarpeita joukossa todennäköisesti on.</p> <p>Modernin rakennusperinnön osalta on tehty julkisten rakennusten teemainven- tointi, joka on tarkoitus huomioida kaava- työssä. OAS:ssa ei tarkemmin selvennetä tehtävän arvottamiskierroksen sisältöä. Julkinen rakentaminen ei kuitenkaan edusta kaikkea maakunnan arvokasta mo- dernia rakennusperintöä ja yksityinen ra- kentaminen uhkaa edelleen jäädä pois selvityksistä ja maakuntakaavasta. Pahim- massa tapauksessa tämä aiheuttaa vaka- van uhan inventoimattomien modernin ra- kennusperinnön kohteiden säilymiselle, jos näitä kaavassa huomioimattomia koh- teita käsitellään kuten ne olisi jo arvotettu osana maakuntakaavaprosessia. MRL 28 §:n mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuripe- rinnön vaalimiseen. Vaikka tarkastelutaso sopeutetaankin kaavan tehtävään, ei osa- teemojen (esim. yksityinen moderni raken- taminen) rajaaminen pois käsittelystä vai- kuta perustellulta.</p>	<p>Huomioidaan kaavanlaadinnassa.</p> <p>Huomioidaan kaavanlaadinnassa.</p> <p>Päivitetään osallistumis- ja arvioin- tisuunnitelmaa em. osalta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Huomioidaan suunnittelussa. Ar- vottamiskierroksen sisältöä ei ole vielä päätetty. Yksityisen modernin arkkitehtuurikohteiden inventoin- tiin ei ole resursseja, vaihtoehtoi- sesti voidaan jättää teema koko- naan seuraavaan kaavan päivittä- misprosessiin.</p>
--	--	--	---	--

			<p>Olemassa olevan rakennuskannan (niin kulttuuriperintöarvoiltaan arvokkaan kuin ns. tavallisemmankin) hyödyntäminen ja säilyttäminen tulee myös nähdä osana kiertotaloutta sekä ilmastonmuutoksen hillintää. Tuoreet tutkimukset (mm. Huuhka, YM:n julkaisuja 2021:9, Purkaa vai korjata) osoittavat, että hiilijalanjäljen osalta olemassa olevan rakennuskannan säilyttäminen ja tarvittaessa korjaaminen on purkavaa uudisrakentamista parempi vaihtoehto hiilipäästöjen kannalta.</p> <p>Kulttuurimaisemien osalta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on syytä osoittaa rajauksiltaan viimeisimmän inventointitiedon mukaisina (Maakunnan parhaat maisemat, osat 1-4, 2014).</p> <p>Tarvittavat selvitykset</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on tarkoitus päivittää ja täydentää pitkin kaavaprosessia. Vaikka näin alkuvaiheessa kaikki selvitystarpeet eivät vielä ole selvillä, on syytä kirjata OAS:aan ainakin tiedossa olevat tehdyt selvitykset ja aiemmat suunnitelmat sekä ne selvitykset ja suunnitelmat, joita nyt arvioidaan tarpeellisiksi. Näin siksi, että osalliset voisivat arvioida lähtötiedon riittävyttä ja tuoda esiin hyödyllistä toistaiseksi tunnistamatonta aineistoa.</p> <p>Vaikutusten arviointi</p> <p>OAS:ssa olisi hyvä esittää ainakin kaavan merkittävimpien vaikutusten osalta millä tavalla niitä on tarkoitus arvioida. Ilmasto-vaikutusten arviointi on syytä mainita erikseen teeman merkittävyyden vuoksi.</p> <p>Osallistaminen</p> <p>Nähtävänä olevassa OAS:ssa mainitaan kaavoituksen osallistumiskeinoina maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) edellyttämät valmistelu- ja ehdotusvaiheen kaava-aineistojen nähtävälle asettamiset ja lausuntopyynnöt. Maakuntaliitolla olisi hyvät valmiudet järjestää niin yksityisiä osallisia kuin järjestöjä, yrityksiä ym. yhteisöjä aktivoivia osallistamismenetelmiä ja ELY-keskus kehottaakin harkitsemaan uusien menetelmien käyttöönottoa kaavaa laadittaessa. Yhteisöjen osalta olisi hyvä vielä täydentää eri osallistahoja (esim.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Osoitetaan kaavassa.</p> <p>Päivitetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa.</p> <p>Kaavan sisältö ei ole vielä tiedossa, joten tältä osin on mahdollonta arvioida merkittävimpiä vaikutuksia. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään koko kaavaprosessin ajan ja em. tarkennetaan myöhemmin. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavatyön ja sen tuloksia hyödynnetään suunnitteluratkaisun kehittämisessä. Merkittävä osa vaikutusten arvioinnista tehdään maakuntaliiton omana suunnittelutyönä osana suunnitteluprosessia. Näin ollen todetut vaikutukset vaikuttavat välittömästi tehtäviin suunnitteluratkaisuihin.</p> <p>Kun on tiedossa kaavan sisällöllinen laajuus, järjestetään tarpeen mukaan erilaisia sidosryhmätilaisuuksia, joissa sidosryhmiltä toivotaan aktiivista tulevaisuusorientoitunutta otetta työskentelyyn, jotta riittävät aluevaraukset ja määräykset voidaan osoittaa.</p> <p>Täydennetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa yhteisöjen ja eri osallistajojen osalta.</p>
--	--	--	--	---

			<p>maakunnallinen nuorisovaltuusto, Mikkelin seudun vapaa-ajanasukkaat ry, kulttuurijärjestöt?).</p> <p>YHTEENVETO</p> <p>Maakuntakaavan päivittäminen on käynnistetty juuri oikea-aikaisesti. Eri teemoissa ilmenevät murrokset vaikuttavat merkittävästi myös alueidenkäyttöön, mikä korostaa kaavan päivittämisen tärkeyttä juuri nyt. Muutosten ennakointi takaa hyvän lähtökohdan myös niihin sopeutumiseen ja antaa hyvät edellytykset maakunnan kehittämiseen muuttuvassa ympäristössä.</p> <p>Maakuntakaavan näinkin laaja päivittäminen on työläs prosessi ja erityisen haastavaa se on juuri nyt globaalien kriisien muuttaessa olosuhteita radikaalilla nopeudella. Maakuntaliitto on tehnyt perusteellista työtä kaavan päivitystarpeita selvitellessään, joskin olosuhteet edellyttävät vielä joitain tarkistuksia lähinnä turvallisuuden ja Venäjän vaikutuksen näkökulmasta. Tässä vaiheessa suunnitelmien muokkaaminen onkin joitain osin vielä mahdollista, mutta kankeutensa vuoksi ei maakuntakaavaprosessi voine myötäillä muuttuvaa viitekehystä kovinkaan pitkälle.</p> <p>ELY-keskus katsoo maakuntakaavaan panostamisen tärkeäksi koko maakunnan kannalta ja tukee osaltaan maakuntaliittoa kaavaprosessissa.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
28	11.11.2022	Pohjois-Savon ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue	<p>Pohjois-Savon ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue näkee myönteisenä, että Etelä-Savon maakuntakaavaprosessi on lähtenyt käyntiin. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on riittävällä tavalla esitetty maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) edellyttämä keskeinen sisältö kaavoituksen lähtökohdista ja periaatteista, osallistumismahdollisuuksista ja vaikutusten arvioinnin järjestämisestä.</p> <p>Pohjois-Savon ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue kiinnittää kuitenkin huomioita seuraaviin seikkoihin:</p> <p>Tausta-aineistot ja strategiat</p> <p>Liikenteen hallinnonalan suunnittelua ohjaavien strategioiden osalta on tunnistettu keskeiset asiakirjat, kuten valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (Liikenne 12). Tausta-aineistoissa on lisäksi syytä huomioida mm. Liikenneverkon strateginen tilannekuva (Traficom), Fossiilittoman liikenteen tiekartta (LVM 2021) ja Liikenneturvallisuusstrategia 2022–2026 (LVM 2022). Itä-Suomen liikennestrategiaa ollaan parhaillaan päivittämässä, vastavasti Itä-Suomen liikenneturvallisuus suunnitelman laadinta on käynnistynyt. Etelä-Savon maakunnallinen</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Lisätään oasiin (kohta 4.5) tausta-aineistojen osalta Liikenneverkon strateginen tilannekuva (Traficom), Fossiilittoman liikenteen tiekartta (LVM 2021) ja Liikenneturvallisuusstrategia 2022–2026 (LVM 2022).</p>

		<p>liikennejärjestelmäsuunnitelma on hyväksytty maakuntahallituksessa 22.3.2021, jossa on esitetty maakunnan tahtotila ja tarpeet liikennejärjestelmän kehittämiseksi.</p> <p>Huomio kiinnittyy teemakohtaisten tavoitteiden Liikenne -osion kirjaukseen "Kehittämistarpeet, suunnitelmat ja toteutukseen liittyvä vaikutusten arviointi tehdään liikennejärjestelmäsuunnittelussa. Maakunta-kaavaan siirtyvät vain tulokset eli tarkoitus ei ole tehdä päällekkäistä työtä." Kirjaus vaikuttaa samantyyppiseltä kuin Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 2.vaiheen OAS:ssa, jota laadittiin samanaikaisesti Pohjois-Savon maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa, jolloin erillisen maakuntakaavan liikenneselvityksen laadintaan tai vaikutusten arviointiin ei ollut tarvetta. Etelä-Savon vastaava maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on hyvin tuore (MH hyv. 3/2021), mutta maakuntakaavaan osoitettavien liikennejärjestelmän merkintöjen ja määräysten sekä vaikutusten arvioinnissa on syytä huomioida, että em. suunnitelmassa ei ole vielä voitu ottaa huomioon viime aikojen maailmanpoliittisen tilanteen mukanaan tuomia mahdollisia muutos- tai varautumistarpeita liikennejärjestelmään.</p> <p>Kaavamerkinnot</p> <p>Liikenneverkon osalta esitetään merkintätavan kehittämistä edunvalvonnan painottamiseksi. Pohjois-Savon ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue kannustaa nykyisten, hieman erillisten, kehittämisperiaatamerkintöjen kehittämistä niin, että ne kytkeytyisivät ja sisältyisivät aiempaa paremmin kaavamerkintöihin ja määräyksiin.</p> <p>Etelä-Savon maakuntakaavan seurantaraportin (2019) mukaan liikenteen osalta maakuntakaava on pääsääntöisesti kunnossa. Liikenne-vastuualue ottaa suunnittelun edetessä tarkemmin kantaa väyläverkon merkintöjen merkitsemistapaan ja tarpeeseen.</p> <p>Selvitykset ja vaikutusten arviointi</p> <p>Kaavan yhteydessä laadittavissa uusissa selvityksissä (kestävä monipaikkaisuus-selvitys, matkailuselvitys, energiaselvitys, jne.) tulee myös huomioida liikkuminen ja liikenteelliset vaikutukset jo osana raportteja, mikä helpottaisi kaavan kokonaisvaikutusten arviointia. Selvityksissä on tarpeen huomioida selvitettävien asioiden kytkeytyminen olevaan liikennejärjestelmään ja liikkumiseen ja arvioida edelleen esim. esitettävien uusien aluevarausten tarpeet liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Liikenne - vastuualueen asiantuntijat</p>	<p>Euroopan ja Suomen toimintaympäristö muuttui olennaisesti 24.2.2022, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Annetuilla pakotteilla ja vastapakotteilla sekä yritysten vetäytymisellä Venäjältä on merkittäviä vaikutuksia Suomen liikenteelliseen asemaan, liikennejärjestelmään, liikennevirtoihin ja kustannuksiin. Osa vaikutuksista (esimerkiksi Saimaan kanavan kautta kulkevan liikenteen siirtyminen muihin kulkumuotoihin) kohdistuu myös merkittävästi Etelä-Savon liikenneverkolle. Traficom ja Väylävirasto eivät ole kuitenkaan vielä julkaisseet tietoja muutoksista ja tietoja odotetaan. Kun valtakunnalliset tarkastelut toimintaympäristön muutoksesta liikenneverkkoon on tiedossa, pohditaan miltä osin Etelä-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelmaa on tarpeen päivittää. Tämä lisätään myös osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Ko. selvityksissä huomioidaan myös liikenteelliset vaikutukset, ja liikenne -vastuualueen asiantuntijat otetaan työhön mukaan.</p>
--	--	---	--

			<p>tukevat mielellään selvitysten sisältötarpeiden tarkemmassa määrittelyssä.</p> <p>Vaikutusten arviointi -osiossa mainitaan, että suunnitteluprosessin aikana käydään läpi useita vaihtoehtoisia tulevaisuuden näkymiä, vaikka kaavaan valitaan vain yksi vaihtoehto. Tätä on syytä avata vielä enemmän; onko esim. kaavaluonnosvaiheessa tarkoitus esittää useita kaavaluonnosvaihtoehtoja tiettyjä teemoja tai tavoitteita painottaen (vrt. Pohjois-Savon maakuntakaava 2040) vai miten vaihtoehtoisia tulevaisuuden näkymiä on tarkoitus tarkastella (väestötavoite, työpaikat, kausiasuminen, jne.).</p> <p>Vaikutusten arvioinnin osalta Pohjois-Savon ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue näkisi hyödyllisenä, että maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa käytettäisiin myös ulkopuolisia konsultteja, koska kaavan läpileikkaavina uusina teemoina on erityisosaamista vaativia ilmasto- ja energiakysymysten vaikutusten arviointia.</p> <p>Pohjois-Savon ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue peräänkuuluttaa saavutettavan, kestävä ja tehokkaan liikennejärjestelmän ja liikenteellisten vaikutusten, kestävä liikunnan, liikenteen palveluiden kehittämisen huomioimista niin selvitysten laadinnan yhteydessä, kuin uusien aluevarausten merkintöjen ja vaikutusten arvioinnin yhteydessä.</p> <p>Pohjois-Savon ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue tukee omalta osaltaan Etelä-Savon maakuntakaavan laadintaa tiiviissä viranomais- ja asiantuntijayhteistyössä.</p>	<p>Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavatyön ja sen tuloksia hyödynnetään suunnitteluratkaisun kehittämiseksi. Merkittävä osa vaikutusten arvioinnista tehdään maakuntaliiton omana suunnittelutyönä osana suunnitteluprosessia ja näin ollen todetut vaikutukset vaikuttavat välittömästi tehtäviin suunnitteluratkaisuihin. Suunnitteluprosessin aikana käydään siten läpi useita vaihtoehtoisia ratkaisuja, vaikka kaavaan valitaankin niistä vain yksi. Tämän ratkaisun vaikutuksia arvioidaan nollavaihtoehtoon (kaavaa ei laadita lainkaan). Osallistumis- ja arviointisuunnitelman vaikutusten arviointi kappaletta selkeytetään ja avataan em. osalta.</p> <p>Niiltä osin kun maakuntaliiton oma asiantuntemus ei ole riittävää, käytetään ulkopuolisia konsultteja.</p> <p>Merkitään tiedoksi ja huomioidaan niin selvitysten laadinnassa kuin kaavamerkintöjen ja vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä ja liikenne vastuualue kutsutaan mukaan mm. energia-, kestävä monipaikkaisuus- ja matkailuselvitysten laadinnan työryhmiin.</p>
			Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta	Vastine
29	30.10.2022	Osallinen 1	<p>Kannanotto valmistelussa olevaan Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan</p> <p>1. Maakuntakaavassa tulee säilyttää seutukaavan mukainen linjaus oikoradasta, siten on mahdollisuus toteuttaa nopea yhteys Etelä-Savosta Kainuuseen. Oikorata-varauksella tarkoitetaan Lahti - Heinola - Mikkeli yhteyttä. Edellä mainitulla yhteydellä turvataan huoltovarmuus koko Itä-Suomen osalta. Nykyisellä raideyhteydellä raidegeometria ei mahdollista kehittää turvallista, nopeaa yhteyttä Itä-Suomen osalta.</p> <p>2. Itä-Suomen liikennestrategia (v. 2015) on vanhentunut, eikä vastaa nykyajan</p>	<p><i>Kaavaprosessin aikana raideliikenteen kokonaisuutta tarkastellaan ja laaditaan tarvittavat selvitykset. Oikorata-linjauksesta käydään kaavaprosessin aikana neuvotteluja sidosryhmien kanssa.</i></p> <p>Itä-Suomen liikennestrategiaa päivitetään parhaillaan ja strategian laadinnasta vastaa Pohjois-Savon ELY-keskus. Lisätään maininta em. strategian päivityksestä</p>

		<p>vaatimuksia ja muuttuneita tilanteita Venäjän suhteen.</p> <p>Saimaan syväväylän meritieyhteys tulee olemaan kymmeniä vuosia poissa käytöstä (rahti- matkailuliikenne) täten sitä ei ole tarpeen kehittää.</p> <p>Lisäksi raideliikenteen kehittäminen tulee suunnata länteen (Ruotsi) sekä eteläisen Euroopan suuntaan (Viro).</p> <p>3.Lentoliikenneverkko tulee säilyttää ja kehittää Mikkelin ja Savonlinnan osalta sähköisenlentoliikenne verkon tarpeille.</p>	<p>osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Maakuntaliitto osallistuu strategian laadintaan ja strategia huomioidaan valmistuttuaan myös maakuntakaavaprosessissa siltä osin, kun sen teemoja käsitellään vaihemaakuntakaavassa.</p> <p>Merkintään tiedoksi.</p> <p>Merkittään tiedoksi.</p> <p>Merkittään tiedoksi.</p>
--	--	---	--

Teknisenä korjauksena () 12.1.2023 on päivitetty lausuntojen antajien määrä ja siirretty Mikkelin kaupunki taulukossa loogisesti oikeaan kohtaan.*